

310. VIII. 76.

DEN LIFEGNA

BERÄTTELSE FÖR UNGDOM

AF

MOSTER ULLA

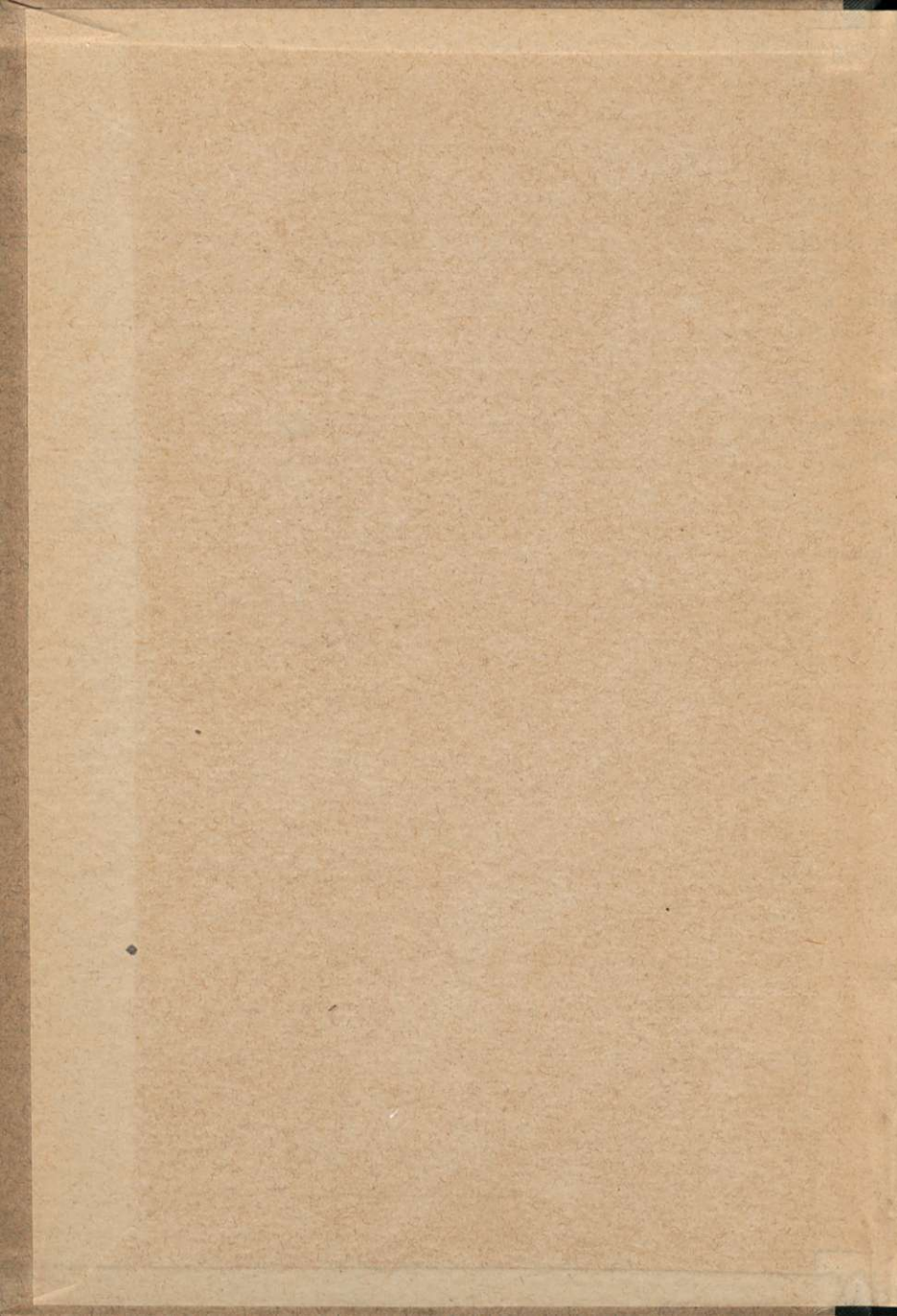
Maria Höger

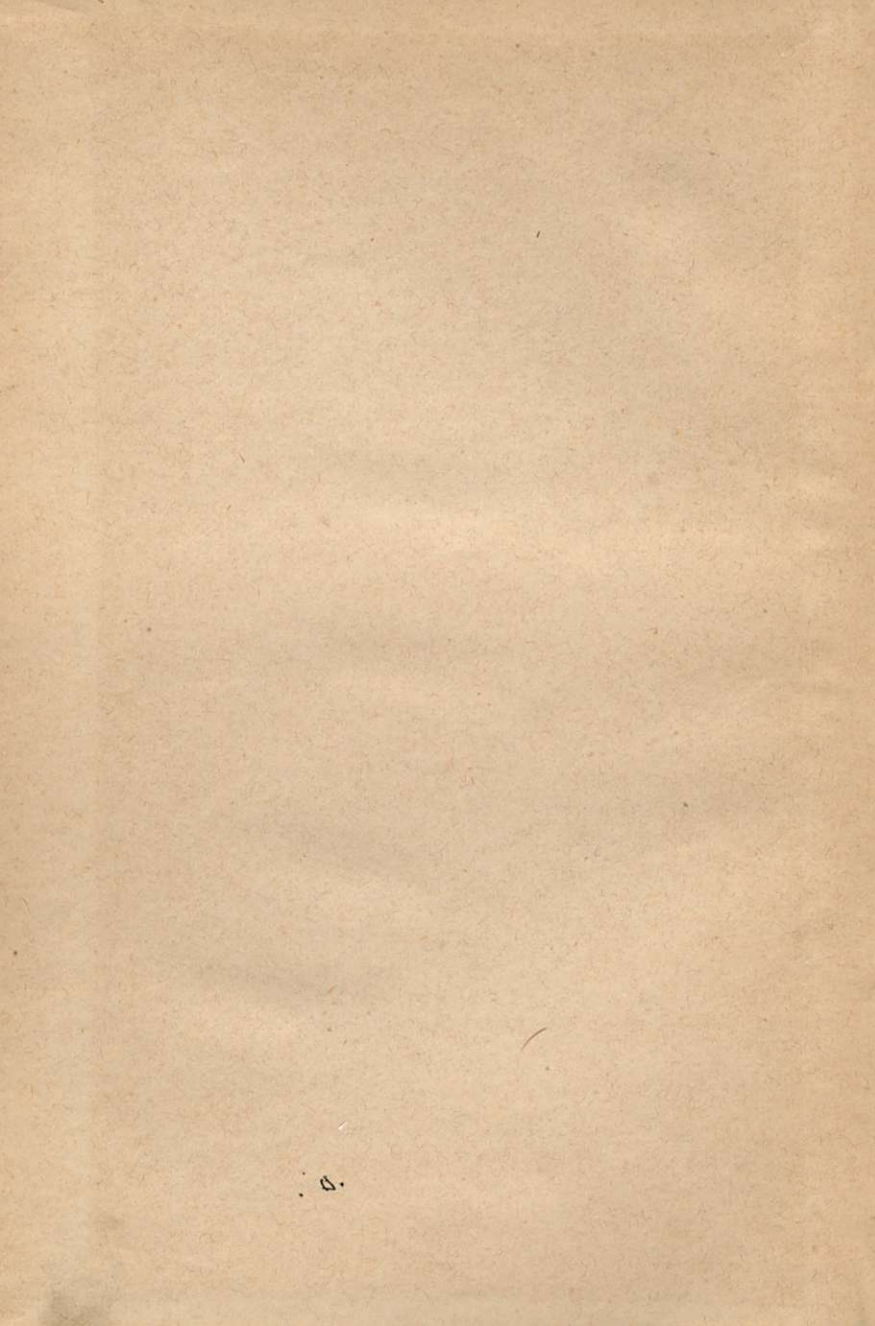

BORGÅ 1887

Werner Söderström

Pris: 1 m. 50 p.

DEN LIFEGNA

BERÄTTELSE FÖR UNGDOM

AF

MOSTER ULLA

Borgå, 1889.

WERNER SÖDERSTRÖM.

BORGÅ, 1889.

WERNER SÖDERSTRÖMS TRYCKERI.

FÖRORD.

Stadd på en flere dagars segelfärd i Pellinge skärgård, satt jag sent en vacker Augustiafton 1889 på Glosholmens klippiga strand, omgifven af åtskilliga unga vänner, deltagare i segelfärden, hvilka enständigt bådo mig berätta en historie.

Framför oss låg det brusande hafvet, som, ehuru blåsten redan stillnat, fortfarande svallade och höjde sitt oroliga bröst. Månljuset bildade en „sittrende Sejle paa mørkeblaa Grund“ och i fjerran blinkade Söderskärs vänliga fyr.

Alla voro vi intagna af den storartade bild, som omgaf oss. Det kändes som om livvets alla stora och små bekymmer med ens hade försvunnit, man andades lättare än vanligt och hela naturen föreföll så storartad och så oändligt fri.

Då jag gerna ville gå de ungas önskan tillmötes, började jag leta i mitt minne efter någon lämplig berättelse. Och som motsatserna ofta möta hvarandra, flögo mina tankar dervid från den frihet, som omgaf oss, till en bild som långa tider sväfvat för mig och hvilken utmärkte sig genom saknad af och längtan efter frihet; och jag berättade historien om „Den lif-egna“.

Sedan jag följande dag under seglatsen slutat berättelsen, yrkade mina åhörare på att få se den i tryck, och detta är orsaken till att „Den lifegna“ nu utgår bland allmänheten.

Med minnet fästadt på de angenäma dagar vi under ofvan nämnda segelfärd tillbringade i hvarandras sällskap, tillegnar jag detta arbete Eder, mina vänner från segelfärden, men vill tillika framhålla, att om „Den lifegna“ icke lyckas vinna ungdomens intresse, så borde väl ansvaret därför rätteligen drabba Eder och icke

Moster Ulla.

På ett i mellersta Ryssland beläget stort gods, tillhörigt en ibland de rikaste ryska magnater vid namn Karasoff, rådde ovanlig rörelse och liflighet bland de på den stora rågåkern arbetande lifegna.

Det omtalades från man till man, att godsherrn bestämt flere af sina unga lifegna till krigstjenst och dessutom den af dem alla så högt uppburne Ivan Ivanowitsch till kusk åt en förnäm regementschef i S:t Petersburg.

Arma Anna, sade en af qvinnorna till sin närmast stående granne, hon kommer att sörja sig till döds, — ensam här med sitt lilla barn.

Jag är säker på, svarade den andra, att det är herrns unga fru, som tillstålt alltsammans. Den vackra, ståtliga frun tål ej att se oss lifegna glada och lyckliga och Anna, den oförståndiga menniskan, ser ju alltid ut som ett solsken. Att Ivan är lycklig, det kan en halfblind se. Vi hafva ju också, fortfor qvinnan, här på godset alltid varit ovanligt väl hållna, herrn är god, mycket god, om man jämför honom med andra godsherrar.

Jag tror, återtog den först talande och sänkte rösten till en hviskning, att den nye förvaltaren, som

åtföljde frun, uppeggat herrn, ty jag hörde honom häromdagen i vredesmod säga: „Nå, nå, vänta bara, det skall blifva en annan ordning, blott jag hinner komma in i förhållandena, stränghet tyckes här framför allt vara af största behof för att betaga folket all lust att göra invändningar. En stund derefter tog han sin son, den lilla parfveln, som så liten han är ser stygg ut, upp på sina axlar och sade: Då du med tiden blir min efterträdare, hoppas jag folket skall förstå att blindt lyda din minsta vink.

Med tungt sinne lemnade Ivan sitt dagsarbete och begaf sig hem till sin hustru. Herr Karasoff hade sjelf underrättat honom om hans förestående flyttning utan att dertill uppgifva något skäl.

Inkommen i sin låga stuga möttes han af Anna, som genast bemärkte sin mans nedslagna utseende. Hvad felas dig, utropade hon bekymrad och fattade Ivans hand, är du sjuk?

Mitt hjerta är sjukt, svarade mannen; ack Anna, dyra hustru, huru skall jag kunna säga dig, hvilken pröfning helgonen pålagt oss båda?!

Hvad menar du, sade Anna förskräkt, låt mig höra! Hvad har händt?

Jag stod som vanligt i stallet, sjungande och ryktande hästarna, började Ivan; då hörde jag med ens steg i närheten och kort derpå den unga frun med otålig röst säga åt herrn: Ni hör sjelf, Karasoff, huru oordentligt edra hästar skötas. En sjungande kusk, säger min far, är värre än qvarka för hästarna. Hörsamma regementschefens önskan och sänd denne er

bortskämde tjenare till honom; det inbringar ju så mycket, att ni af min far kan hyra den karl, som förvaltaren föreslår.

Ack Anna, jag stod som förlamad; att det var om mig hon talat, det visste jag. — Hvad skulle min husbonde svara — jag lyssnade med återhållen andedragt — sången hade tystnat genast.

I stället för att få höra något svar af herrn såg jag hans resliga gestalt i stallsdörren, och med en kort befallande stämning underrättade han mig om, att jag verkligen skulle tillsammans med rekryterna bege mig till S:t Petersburg.

Herre, vågade jag framstamma, min unga hustru, mitt späda barn!

Ställ allt i ordning till den bestämda dagen, sade han, afbrytande min ångestfulla fråga; jag vill ej höra några invändningar.

Anna hade bleknat mer och mer under mannens berättelse.

Du store Gud, utbrast hon slutligen och betäckte sitt ansigte med händerna, hvad skall det blifva af mig och lilla Vera?! Heta tårar sköljde den unga kvinnans kinder.

Ack Anna, min dufva, sade mannen och drog sin hustru intill sig, så svårt det känns att nödgas skiljas, böra vi dock försöka med tacksamhet erkänna, att försynen låtit oss njuta en ovanlig sällhet och lycka den korta tid vi varit förenade. Huru mången lifegen i Ryssland kan väl trösta sig med ett så skönt medvetande om framledda, lyckliga dagar, som vi båda? Och då jag nu drar bort från dig, kanske för långa, långa tider, tager jag detta medvetande med mig under min ensliga vandring mot det mål, dit vi hädan-

efter hvardera skola sträfva, det vill säga den tid, då vi åter få förenas.

Jag kan ej finna någon tröst häri, sade Anna och lindade sina armar om mannens hals. Just för att vi äro lyckliga, borde vi fortfarande få lefva hos hvarandra. Med hvilken ny kraft för hvarje dag och med hvilken glädje har jag ej fullgjort alla de plikter, som ålegat mig; nu är det slut, härefter få de ej vänta mycket af mig.

En våldsam snyftning qväfde hennes stämma.

Men Ivan, utropade hon plötsligt och ställde sig framför honom, vi behöfva ej skiljas, jag följer med dig. Lilla Vera skola vi turvis bära; och i den stora staden blir ingen nöd: jag har ju tvenne friska armar, med dem kan jag nog förtjena barnets och mitt dagliga uppehälle.

Ivan skakade afböjande på hufvudet och svarade: Ack, min dyra hustru, det låter sig ej göra. De skulle nog snart spana efter dig och innan kort finna dig, och då blefve vi kanske för alltid skilda.

Ivan, Ivan, jag kan ej lefva utan dig! En högre makt skall bistå oss, jag vill ej öfverge hoppet att få följa med dig.

Ivan borttorkade den brännheta tåren, som han ej kunde tillbakahålla. Han såg, huru högt han älskades, och medvetandet, att han icke vidare kunde beskydda dem hans hjerta afgudade, nedfrykte honom.

Dagen för rekryternas vandring till S:t Petersburg var inne. Ivan hade iordningställt allt för den förestående skilsmessan från hemtrakten.

Farväl, älskade, sade han åt sin hustru och sitt barn, gjorde ett korstecken öfver dem hvardera och vände sig derefter under djup rörelse till sina kamrater, samt gick hög och rak framåt med de unga rekryterna.

Blek, men utan tårar, hade Anna skilts från mannen. Hemkommen stälde hon sig i dörren med lilla Vera hårdt tryckt mot hjertat och blickade efter sin bortgående, så högt älskade man.

Mitt barn, sade hon, då hennes blick icke mera urskiljde de unga vandrarena, några dagars tålmod blott! Snart återse vi pappa; le, min älskling, le! Det bådär lycka för vårt företag. Snart skall pappa med jubel gunga dig på sina starka armar — han anar ej, att vi ämna följa honom.

Ett glädjeskimmer utbreddes sig öfver moderns ansigte och hennes stora bruna ögon brunno af feberaktig längtan.

Ivan följde tyst och sluten sina kamrater, och då dessa på rastställena sjöngo sina melankoliska sånger, satt Ivan skiljd från de andra och lät tankarna ila tillbaka till hemmet, der allt hvad han i lifvet älskade qvarblifvit. I gossåren hade han, skild från sina föräldrar, icke egt någon närstående, utan uppvuxit ensam och i saknad af en verklig vän och utan några sympatier. Vid tjugu års ålder blef han bekant med Anna. Huru klart afmålade sig ej för hans själs blick den första gång han såg henne! Det var en påsknatt i kyrkan, Anna var då endast sjutton år gammal. Tillsammans med godsets ungdom åhörde hon andäktigt messan. Hennes glänsande bruna ögon,

den rosenröda munnen, det jungfruliga ansigtsuttrycket, allt detta hade genast gjort ett outplånligt intryck på Ivan. Från den stunden kände han ingen större längtan än att få blifva närmare bekant med den unga flickan. Snart unnades äfven detta honom, ty Ivans husbonde stod i affärsförbindelse med herr Karasoff och öfverlät Ivan såsom lifegen åt den sistnämde för att på detta sätt qvittera en gammal skuld, och sålunda kom Ivan i dagligt umgänge med den glada, vackra Anna. Hela sommaren arbetade de tillsammans på åkrar och ängar.

Denna sköna tid återupplefde Ivan nu så lifligt i sina tankar, — det hade varit hans lyckas begynnelse. Han, som aldrig hade inlåtit sig i förtroliga meddelanden med någon hvarken jemnårig eller äldre kamrat, blef snart så bekant med Anna. Ack, tänkte han, huru lätt förstodo vi ej hvarandra, ett ord, ja mången gång blott en blick, var tillräckligt för att uttyda den andras tankar. Jag behöfde knappast med ord fråga, om hon ville blifva min hustru, ty att vi älskade hvarandra, det visste vi båda så väl. Herr Karasoff gaf äfven sitt bifall till vår förening, och ett år efter vår bekantskap firade vi vårt bröllopp. Två år äro sedan dess förgångna, sex månader hafva vi egt vår lilla Vera. Ivan suckade djupt och lutade hufvudet tröstlöst i sina händer; ack är det nu slut med denna sällhet, slut för alltid, frågade han sig sjelf.

Tolfte dagen efter deras aftåg från hemmet hade de unga rekryterna en svår marsch. Det regnade ihållande sedan tidigt på morgonen; de skulle gerna kvarstannat någonstädes under vägen, men ordres lydde att de dagen derpå skulle vara framme i S:t Petersburg. De måste därför mot sin vilja påskynda sin gång.

Genomvåta och hungriga stavnade de slutligen i en by och fingo nattqvarter i en större gård, der de trötta vandrarena undfagnades med god, varm kålsoppa, som smakade dem förträffligt och som äfven Ivan med aptit förtärde.

Jag tror verkligen, sade en af rekryterna, att det är första gången sedan vi gingo hemifrån, som Ivan Ivanowitsch äter ordentligt. Det måtte vara mycket besvärligt, fortsatte han skrattande, att vara gift, då man skall ut i krigstjenst; det är då bättre att endast förse sig med en eller annan brud, från hvilken man sedan ganska lätt kan skiljas. Jag för min del friar till alla vackra flickor, men gifter mig ej med någon.

Kamratens skämt behagade icke Ivan; det sårade honom tvärtom, att någon så lättsinnigt kunde tala om ett förhållande, som gifvit hans lif ett så skönt mål. Men då han såg, med hvilket godmodigt leende kamraten blickade på honom, tillbakahöll han den tillrättavisning, som redan sväfvade på hans läppar, och tänkte inom sig, att det kunde vara så godt, att icke hvar och en af dem behöft slita så ömma band som han.

Natten mottogs med verklig glädje af de trötta männen. Halmkärftvar lågo utbredda på golfvet, och snart voro de alla djupt insomnade.

Ett flere gånger upprepadt bultande väkte en af männen.

Hvad står på, tänkte denne gnuggande sina ögon och lyssnade.

Bultandet hördes än en gång, helt tydligt. Rekryten lemnade sin sofplats för att höra efter, hvem det kunde vara.

Af barmhertighet öppna dörren, ljud en skälfvande qvinnoröst, jag förgås af trötthet.

Rekryten sköt upp dörren och fann med förvåning, att den bultande var en ung kvinna med ett barn på ryggen.

Min vän, sade kvinnan med ångestfull röst, kan ni säga mig, om rekryterna från K. redan passerat här förbi?

Jag är en af dem, sade mannen, men hvem är ni och hvad vill ni oss?

De hade inträdt i stugan der de unga rekryterna lågo. En rykande oljelampa spred sitt matta sken der inne, och i dess ljus igenkände rekryten Ivans hustru.

Åh, är det ni, Anna Petrowna, utropade han, huru har ni kunnat upphinna oss?

Tyst, tyst, afbröt honom Anna, medan hon sökande blickade sig omkring; och då hon i en vrå af rummet upptäckte sin man, tungt insomnad, störtade hon med ett glädjeutrop bort till honom. Hon nedlade Vera bredvid fadren på halmen, slog sina armar om Ivans hals och hviskade: Älskade! Vakna älskade!

Ivan uppslog sina ögon. Han hade just i drömmen sammanträffat med Anna och visade därför i första ögonblicket icke någon särdeles öfverraskning vid åsynen af henne.

Min Anna, min Anna, sade han slutligen och satte sig upp i bädden, huru vågade du lemna ditt husbondfolk?

Anna korsade sig andaktsfullt och svarade: Längtan efter dig blef mig öfvermäktig.

Derpå berättade hon, att hon några dagar före mannens aftåg en afton i messan hade sammanträffat med sin gamle morbror Sergej, som meddelat henne, att hans husbonde efter någon vecka skulle afsända honom till en affärsman något söder om St Petersburg.

Kom med, hade han skämtande tillagt, du har god plats i min stora forvagn.

Begärligt grep jag efter tillfället, anförtrorde honom min längtan att kunna följa dig och fann hos den gamle, gode mannen ett vänskapsfullt tillmötesgående. Han lemnade mig i morgse allena på landsvägen, beskref noga hvilken väg jag skulle gå samt gaf mig dessutom anvisning på ett godt kvarter i S:t Petersburg hos en bekant till honom, som han trodde lätt skulle kunna skaffa mig arbetsförtjenst.

Ack, Ivan, huru lycklig jag är att hafva funnit dig! Helgonen skola beskydda oss.

Följande morgon fortsatte rekryterna och Ivan sin vandring, åtföljda af Anna, för hvilken sista delen af vägen gick lätt nog, då hon vandrade vid sidan af Ivan, som för det mesta bar lilla Vera. Annas hjerta var uppfylldt af innerlig och glad förtröstan för framtiden.

Ivan deremot förmådde ej förjaga den fruktan han kände vid tanken på att Anna möjligen kunde igenfinnas af deras husbonde; hvad följden då blefve, ville han ej ens för sig sjelf göra klart.

På aftonen dagen efter deras sammanträffande uppnådde de S:t Petersburg. Ivan jemte rekryterna blefvo genast inlogerade i regementskasernen, och Anna röntte ett vänligt emottagande hos den familj Sergej rekommenderat.

Anna blef väl ej i tillfälle att ofta råka sin man, ty hans nye husbonde behöfde ständigt sin kusk, men hon var dock lugn och nöjd i medvetandet af att vara

nära mannen och tykte för öfrigt, att dagarna märkvärdigt snabbt flögo undan.

Tvenne veckor hade Anna uppehållit sig i den stora staden. Dagen led mot sitt slut och med orolig längtan väntade hon sin man. Han hade lofvat att tillbringa hela aftonen hos henne.

Måhända har hans husbonde gifvit honom några uppdrag, som förhindra honom att komma, tänkte hon, men den lille Vanja, som Ivan förut sändt med underättelser till mig, hade ju äfven nu bort komma.

Annas värdinna, som just hade hemkommit från sin dagliga sysselsättning vid Senoj, berättade med oro och ängslan, att hon hört omtalas att tyfusfebern hastigt hade utbredt sig i staden och att läkarena fruktade en allmän farsot i hela S:t Petersburg.

Jag minns så väl från min barndom, tillade hon, hvilken svår och hemsk tid det var, då kolerapesten härjande drog genom S:t Petersburg. Dagligen dogo många, många tusen, bland dem min far, som lemnade mor med mig och två andra barn efter sig. Så snart far var begrafven flydde mor, för att undgå smittan, med oss barn ut till landet. Må Herren nådeligen bevara oss för så svåra tider!

Anna hade utan synnerlig uppmärksamhet åhört sin bekymrade värdinna. Hennes tankar voro helt och hållet upptagna af gissningar öfver mannens uteblifvande.

Dagen efter Annas flykt underrättades herr Karasoff om att Ivan Ivanowitsch' stuga stod tom. Man hade tillika meddelat honom att en brokig shawl, som

tillhört Anna Petrowna, uppfiskats ur den djupa strömmen invid godset.

Herr Karasoff lät uppbåda allt folk. Han utforskade noggrant, hvilken tid betjeningen på godset dagen förut hade sett Anna, men då han i följd af de olika uppgifterna ej kunde komma till något tillförlitligt resultat, befalde han att strömmen skulle undersökas.

Om hustrun dränkt sig med sitt barn, måste väl liken upphittas, sade han.

Herre, invände en af de äldste lifegne, strömmen är strid, det torde därför kanske vara fåfängt att dragga efter liken, hvilka antagligen redan flutit långt med strömmen.

Försöka böra vi dock, svarade herr Karasoff.

En hel dag pågingo draggningarna, men då intet upphittades, befalde godsherrn folket återvända till sina lemnade arbeten, under förklaring att de döda finge sköta sig sjelfva.

Fru Karasoff var mycket missnöjd öfver att Anna försvunnit, ty mest af alla qvinnor på godset hade hon behagat den unga frun, emedan Anna alltid flinkt och väl uträttat hvarje arbete som anförtrotts henne.

Min vän, sade fru Karasoff till sin man, då de på aftonen sutto tillsammans, du tror då verkligen, att den dumma själen dränkt sig? Jag hade tänkt öfverlemna uppsigten öfver alla qvinnoarbeten vid gården åt henne. Nu, då hon skulle varit fri från sin man, hade hon ju när som helst kunnat uppehålla sig här på gården. Männe du ej af grannarna borde utforska, huruvida icke någon af dem sett henne? Jag för min del kan icke tro att hon är död, en inre röst säger mig att hon flytt.

Folket påstår, svarade herr Karasoff, att den enfaldiga människan var förtviflad öfver skilsmessan från mannen, och jag vet, att hon var af ett ovanligt häftigt lynne, och fruktar därför att hon verkligen störtat sig i strömmen. I alla fall kan du vara öfvertygad om, att hon icke hade blifvit af någon särdeles nytta för dig, nu då hon vore öfverväldigad af sorg öfver skilsmessan från mannen. Jag tror det är bäst att lemna hela denna händelse åt glömskan. De öfriga lifegna kunde möjligen få för stora tankar om det värde man sätter på dem, om man yttermera skulle spana efter denna qvinna.

Välj någon af din faders lifegna qvinnor, som behagar dig. Han har ju godhetsfullt lofvat afstå några själar åt oss.

I S:t Petersburg hade tyfus inträngt i de flesta hus, lazaretterna voro öfverfyllda och döden kräfde dagligen offer på offer.

I ett af dessa härbergen för fattiga sjuka satt Anna Petrowna vid sin mans sjukbädd. Den afton hon förgäfves väntat sin Ivan hade bud slutligen anländt med underrättelse om mannens insjuknande.

Med sorg och förtviflan i sitt hjerta hade Anna utbedt sig tillstånd att få vårda sin man. Läkaren kunde ej emotstå hennes innerliga böner, utan biföll slutligen efter många invändningar hennes begäran.

Vera hade Anna kvarlemnadt hos den vänliga värdinnan, medan hon sjelf dag och natt satt vid sin Ivans sjukläger.

Sjukdomen tilltog för hvarje timme. Oaktadt

den ömmaste vård kunde den unge mannen icke räddas. I full yrsel dog han en lördagsnatt med hustruns hand slutet i sin.

Anna var som förstenad af den gränslösa sorgen, lät viljelöst bortföra sig från mannens lik, och först då hon stod bredvid lilla Veras säng, brast hon ut i en våldsamt gråt. Huru svårt pröfvad hade hon icke under den sista månaden blifvit, och nu, — nu syntes henne hela hennes unga lif fullkomligt sköfladt!

Mörk och dyster låg framtiden framför Anna. Ensam med sitt barn ville hon icke uppehålla sig i den stora staden. Hon hade nu icke något annat att välja på än att ju för dess hellre återvända till sin hemtrakt.

Herr Karasoff, tänkte hon, tar nog gerna emot oss.

Tidigt en morgon begaf hon sig på återvägen. Hennes vänliga värdinna tog med tårade ögon afsked af henne och lilla Vera, hvilken sistnämnda småninngom insomnade, der hon låg i sin påse på modrens rygg, medan Anna med trötta, långsamma steg började sin vandring åt hemmet.

Första dagen led mot sitt slut. Anna hade uppnått en by och blef der erbjuden natthärberge, som hon med tacksamhet emottog.

Hon kände sig så genomtrött och lade sig därför genast med lilla Vera bredvid sig på den åt henne anvisade platsen, och det räckte icke länge, förrän hon låg tungt insomnad.

Påföljande morgon, då Anna åter skulle fortsätta sin färd, hade hon en svår hufvudvärk och kände, att krafterna ville svika henne. Äfven folket på gården sågo att hon var sjuk och bådo henne därför dröja kvar hos dem.

Anna stod dock fast vid sitt beslut, hon ville ju framåt, framåt så fort som möjligt.

Åter befann hon sig på den dammiga landsvägen. Hennes hufvudvärk tilltog mer och mer och pulsarna slog våldsamt. Hon nödgades allt efter litet hvila sig vid väggkanten och till det yttersta anstränga sig för att med sin tunga börda kunna stappla vägen fram.

Mot aftonen märkte hon med förskräckelse, att krafterna helt och hållet ville öfvergifva henne. Till närmsta by återstod ännu flere verst, hvad skulle hon göra? — Längre förmådde hon ej draga sig fram, utan vek af ifrån landsvägen och satte sig ned på en äng. Hon löste påsen, hvori barnet låg, tog liten Vera i sina armar och lade sig uttröttad på den mjuka gräsmattan.

Midnattstiden vaknade Anna. Hon led af en olidlig törst och kunde icke få klart för sig, hvar hon befann sig. Hennes blick var skum, och de trötta lemmanne nekade henne sin tjänst. Feberfantasier kretsade i hennes hufvud, hon sjönk åter ned mot gräsmattan och förlorade medvetandet.

Tyfussmitten hade angripit henne.

Då Vera vaknade, kröp hon närmare sin mor, men som denna låg tyst och orörlig, brast den lilla i en häftig gråt. Aldrig förr hade Vera behöft hungra eller frysa såsom nu, och modern syntes likväl icke vilja hjälpa henne.

En kärrias entoniga gnisslande hördes på afstånd. Barnet förskräktes och gret högljudt.

Den åkande var en äldre trädgårdsmästare vid namn Boris, som sakta gnolande satt i sin tomma, hemåtvändande kärria. Då Veras klagorop nådde ho-

nom, tystnade han ögonblickligen, stannade hästen och lyssnade.

Det är barngråt, sade Boris till sig sjelf, hvem kan väl vara der? Han steg skyndsamt ur kärran och uppsökte det gråtande barnet. Rörd af barnets tårar och modrens hjälplösa läge, nedböjde Boris sig öfver den medvetlösa, bar henne försiktigt till sin stora kärra och tog derefter barnet i sin famn samt försökte på allt sätt trösta det.

Det återstod icke mera lång väg till hans hem. Snart skönjdes också den lilla stugan och innan kort voro de framme.

Hans hustru, Katja, mottog dem på gården. Då hon såg den afsvimmade qvinnan och hörde Boris berättelse, huru han funnit henne, iordningstälde hon genast en mjuk bädd för den sjukas räkning och gaf henne all den hjälp hon i hast kunde åstadkomma. Äfven Vera omhuldades med ömhet och intog ögonblickligen de båda gamla. Hennes småleende påminte dem om deras eget lilla barn, som vid Veras ålder genom döden blifvit dem frånrykt. Femton år hade visserligen sedan denna tid redan hunnit förgå, dock mindes de ännu hvardera så lifligt sin bortgångna lilla älskling och återkallade nu i minnet den tid de såsom unga njutit föräldraglädjen.

Det gamla paret skötte kärleksfullt den insjuknade och medvetlösa Anna. De tillredde af krydder och örter läkemedel, som de gáfvo henne, utan att dessa dock syntes medföra något gagn; tvärtom aftogo krafterna mer och mer.

En natt, då Katja vakade vid Annas säng, hörde hon den sjuka i full yrsel, med tydlig och klar röst utropa: Ivan, Ivan, min älskade, jag kommer,

jag kommer genast, men Vera, vårt barn, måste jag lemna kvar.

Katja uppväkte sin man och berättade för honom den sjukas utrop.

Ack, sade Boris, den arma kvinnan har kanske lidit mer än vi kunna ana.

Anna försvagades för hvarje ögonblick. En blåaktig blekhet öfverdrog hennes ansigte.

Boris och Katja hade knäfallit vid den sjukas läger. De visste, att döden snart skulle inträda öfver deras tröskel. Andäktigt korsande sig, väntade de på slutet.

Anna låg helt stilla och lugn, ett fridfullt leende lekte på hennes läppar. Plötsligt sträkte hon ut armarna, drog ett djupt andetag och slutade så sitt unga, hårdt pröfvade lif.

Hvad skola vi företaga oss med barnet, frågade mannen den följande morgonen.

Boris, vi behålla henne, jag älskar den lilla. Då Gud sändt henne, böra vi taga vård om henne. Hon är så liten ännu; snart skall hon kunna skänka oss samma kärlek som om hon vore vårt eget barn.

Boris tog lilla Vera i sina armar, gjorde ett kors-tecken öfver henne och sade: Den Heliga Jungfrun, som sändt oss denna lilla engel, vare innerligen lofvad! Helgonen välsigne och beskydde dig, Vera, vår lilla älskling!

Många år äro förflutna. I Boris och Katjas stuga rådde ständig förnöjsamhet. Glädjen och lyckan syntes der hafva valt sitt stadiga hemvist. Vera, det jollrande barnet, hade under denna tidrymd upp-vuxit till en smärt, femtonårig flicka. De gamla foster-föräldrarna älskade henne som sitt eget barn, och Vera återgäldade i fullt mått denna deras kärlek.

Våren var inne, det var i medlet af maj månad år 1854. — Solen kastade sitt varma sken öfver Boris' väl ordnade trädgård. Drifbänkarna stodo i yppig växt. De hade icke på länge blifvit skattade, af orsak att en resa till S:t Petersburg nu skulle företagas och med större förråd än vanligt. Vera hade fått löfte om att för första gången åtfölja fosterfadren till hufvudstaden.

Boris vandrade med förnöjd uppsyn omkring i sin trädgård och gladde sig öfver den frodiga växtligheten. Hans röda kattunskjorta och svarta sammetsbyxor afstucko hjert mot de gröna bladen och lökarna, der han gick nedböjd, sysslande med sina plantor.

Vera, iklädd en kort storblommig kattunsklädning, skyndade i glada språng fram till fosterfadren för att erbjuda honom sin hjälp.

Fader, sade Vera, du tror då verkligen, att jag skall få se Kejsaren — huru roligt skall det ej blifva! Allt från den dag, då jag började längta att få följa med dig på dina stadsresor, har det utgjort min högsta önska att få se Tsaren.

Du skall få se honom, mitt barn, svarade Boris och strök med handen flickans svarta lockar från pannan. Löftet jag gifvit dig att vid femton års ålder få följa med mig skall nu uppfyllas. Du bör i afton

tidigt gå till hvila, ty vid soluppgången i morgon skola vi bege oss åstad.

Jag ville, sade Vera, så gerna hjälpa dig, fader, att ordna grönsakerna. Med hvad skola vi börja?

Vera uppsköt sina vida, hvita tröjor, upptog en korg från marken och hjälpte med van hand sin gamle fosterfar.

Vet du far, hvad mor der inne säger? Jo, hon fruktar, att jag helt enkelt skall förlora förståndet, då jag får se all ståt i den stora staden. Hon råder mig därför att sitta fullkomligt stilla vid din sida och icke för mycket blicka omkring mig. Men det kan jag då ej lofva, nej far — och här utbredde flickan med glödande häftighet sina armar mot rymden — det blir mig omöjligt att vara stilla, isynnerhet om jag får se Kejsarn.

Tyst, tyst barn, svarade Boris, så der få ej dina ögon blixtra och kinder glöda; då fruktar jag verkligen, att någon röfvar bort dig för att använda dig på teatern. Du skall veta, att allt duger i S:t Petersburg.

Skrämd lutade Vera sig emot fosterfaderns bröst och utropade: Må Gud bevara mig! Jag vill ej för något i verlden bort från mina föräldrar och från mitt kära hem.

Gamle Boris kyste ömt sin älskling och lugnade henne åter med den försäkran, att han aldrig skulle tillåta någon att skilja dem från hvarandra.

Vi skola nu slutföra vårt arbete, ty mor väntar väl redan på oss med théet.

De plundrade drifbänkarne täcktes för natten, och grönsakskorgarna uppbyros till stugan, der den vänliga Katja inbjöd man och barn till thébordet.

Ännu hade solen ej gått upp; blott halfskymning rådde i rummet, då Vera följande morgon hastigt lmnade sin bädd och iklädde sig de nya brokiga kläderna, hvilka voro bestämda för stadsresan.

Boris spände för sin gamle Vaschka, medan Katja kokade théet.

Allt var i ordning. Boris och Vera hade uppstigit i åkdonet och försökt att göra det så bekvämt för sig som möjligt emellan de öfverfyllda grönsakskorgarna.

Farväl, farväl, utropade Vera med glad röst åt modern, då de slutligen satte sig i rörelse.

Efter en stund uppsteg solen klar vid horisonten och sände sina vänliga strålar öfver landskapet. Daggdropparne i det saftiga unga gräset tindrade såsom otaliga diamantögon; den höga skogen, som bekransade ena sidan af vägen, susade underbart; en och annan fågel, uppskrämd af forvagnens skrammel, flög upp från trädens grenar. Ju mer de närmade sig sitt mål, desto flere forvagnar syntes i allt tätare leder sträfva åt samma håll som de.

Vera kände sig utesägligt lycklig och tacksam öfver att nu verkligen få göra den så länge efterlängttade resan till hufvudstaden. Hon hade aldrig kunnat föreställa sig en sådan mängd af olika fordon och människor, som den hon nu såg på stadens gator i skyndsamt röra sig om hvarandra.

Framkomen till Senoj stannade Boris hästen. Här är vår plats barn, sade han, du får hålla redissor, persiljan och gräslöken på din del, jag skall handla med det öfriga. Du mins vår öfverenskommelse: för hvarje knippe begärs 20 kopek, men om de pruta, slå vi småningom af till 10.

Ack fader, är detta Senoj och är det här jag får se Kejsaren?

Senoj har du här, men Kejsarn får du se senare på Marsfältet, der den stora majparaden hålles; men se nu noga upp och bjud ut dina varor, så att vi snart slippa till kvarteret, der vi kunna lemna hästen och sedan bege oss till paraden.

Sällan hade gubben Boris' grönsaker haft en så strykande åtgång som i dag. Vera behöfde icke slå af på de höga prisen, och dock voro hennes korgar i ett nu tomma.

Så är det att hafva en vacker försäljerska, tänkte den gamle Boris, då han instufvade de tomma korgarne i kärran. Dock skola de icke så snart åter blifva i tillfälle att beskåda min blomma; nej lök och persilja det är jag van att hemta hit, men blommor, — nej pass, de äro icke för staden, frisk landluft behöfver en sådan ren lilja.

Täta folkmassor skyndade fram mot Marsfältet denna herrliga majdag, stor revy med trupperna skulle hållas. Kejsar Nikolaj sjelf ville mönstra gardena, ty det rasande kriget nere vid Sevastopol kräfde nya krafter.

Äfven Boris med sin dotter sökte sig plats för att åse ståten. Den gamle mannen stälde sig jemte dottern i ett hörn af fältet, derifrån de temmeligen väl kunde öfverblicka det hela.

Vera vågade knappast andas. Hon stod med fadrens arm om lifvet, i spänd väntan på det som komma skulle. Trupperna med sina musikkårer hade uppställt sig, och slutligen hördes den böljande folkmassan upphäfva genomträngande lefverop.

Kejsarn, Kejsarn kommer, hördes från alla håll

och Vera lutade sig så långt som möjligt framåt för att uppfånga en skymt af den efterlängtrade.

O heliga Maria, utropade hon plötsligt och med hänrykt glädje hviskade hon till fadren: Nu ser jag honom.

Ja, ser han icke ståtlig ut, frågade Boris.

Ja, han ser herrlig ut, det är sannt; jag trodde, o min fader, att endast helgonen kunde äga den milda blick, med hvilken han ser på oss alla.

Boris förundrade sig i tysthet, att Nikolaj kunde göra ett sådant intryck på hans barn; ty mild, det kunde man ej säga att den blick var, med hvilken han helsade sitt folk. Lyckliga barndom, tänkte Boris, du skådar allt i förmildrad och förskönad dager.

Vera, ser du hvilken ståtlig, svart häst Kejsaren rider? Du har aldrig sett maken förr.

O min far, svarade Vera, Kejsarens häst är ju hvit, och den färgen passar honom äfven bäst. Jag känner, att jag älskar honom och ville gerna säga honom det.

Du misstar dig, mitt barn, det är icke Kejsarn som rider den hvita hästen. Det är tronföljaren Alexander; se der till höger, der har du vår store Kejsare.

Hvad säger du, min far, är det möjligt att någon annan, kan bära det stora tsarnamnet, än han der borta, han med den blida blicken? O, honom skall jag alltid i mitt hjerta kalla min Kejsare, honom älskar jag!

Veras hufvudduk hade nedfallit, det glödande barnansigtet med de strålande bruna ögonen var hänförande skönt. Folket omkring vände sina blickar mot henne, och då Boris märkte det, uppmanade han barnet att nu vara nöjd och återvända hem med honom.

De Kejserslige begåfvo sig äfven hemåt, och då tronföljaren red helt nära Vera och af en händelse riktade sin blick mot barnet, gjorde hon korstecknet och lät utan svårighet fadern bortföra sig.

Efter några uppköp begåfvo de sig på hemvägen, och under återfärden satt Vera tyst och drömmande vid sin gamle faders sida. Gubben ville icke störa henne, utan smålog så godmodigt, då han betraktade sitt barn, och tackade Gud att de snart åter skulle vara hemma. Med Guds och alla helgons hjälp skall jag vakta min ljufva blomma, sade han för sig sjelf.

Fader, sade plötsligt Vera, hvad jag längtar till mor, hon skall förstå min beundran för Kejsarn och säkert uppfylla den önskan, som under vägen vaknat hos mig.

Om hon förmår det, så kan du fullt lita på att hon skall gå din önskan till mötes; vill du ej säga mig, hvad det är som sysselsätter dina tankar?

Du vet, min far, att det är Kejsarn som upptager hela mitt sinne. Hans blåa ögon, hans ädla panna och strålande milda blick kan jag ej glömma! O, min fader, jag anar att jag i en framtid skall känna en ännu större kärlek till honom, än nu är fallet. En röst inom mig säger, att han en dag på något sätt skall ingripa i mitt lif. Hvilken olycka som just kan drabba mig, då jag eger dig, min far, och min dyra mor, förstår jag ej; men en röst, högre än alla andra i mitt hjerta, talar om Kejsarn som min befriare. Jag har nu beslutat att bedja mor tillåta mig att vid hvarje messa i kyrkan bränna ett ljus för min Kejsares väl och i afton der hemma fira en fest till hans ära. Tror du, att hon skall tillåta det?

Gamle Boris sade sig nog tro, att hennes barnsliga önskan kunde uppfyllas.

Vid framkomsten till hemmet hoppade Vera vig och lätt ned från åkdonet för att skynda in till modern; men hon återkom strax derpå och berättade, att modern ej var hemma. Jag skall skynda henne till mötes, sade hon, troligen är hon på besök hos Konrads sjuka barn.

Med snabba steg begaf sig flickan åstad, och snart försvann hon mellan de höga träden i skogen.

Boris spände emellertid ur sin häst och i ordningstälde allt efter resan.

Han aftog sin rock och satte sig ned på en bänk utanför stugan och började öfverräkna de i staden influtna penningarne, medan han inväntade hustru och dotter.

Han afbröts dock snart i sitt arbete af Katja, som från trädgården skyndade emot honom och, utan att såsom vanligt helsa honom välkommen, med darande röst utropade: Ack Boris, så väl att du åter är hemma, men barnet — hvar är barnet?

Boris förklarade i få ord hvart Vera gått, men tillade oroligt: Hvad felas dig Katja? Du är ju blek af skrämsel. Hvad är det, hvad går åt dig?

Utan att besvara frågan skyndade Katja i stugan, dit hon följdes af mannen och der hon brast ut i en våldsamt snyftning. Förskräkt närmade sig Boris sin hustru och upprepade sina frågor.

Ack Boris, min vän, huru skall jag kunna meddela dig den sorg som drabbat oss och nu upprör mig? Min dyre man, Gud har pålagt oss en mycket svår pröfning!

Men skynda då, Katja, låt mig veta allt! Gud

pröfvar ej mer än menniskan kan bära; säg ut, så vill jag trösta dig.

Några timmar, — så började hustrun, ofta afbruten af de framträngande tårarne och snyftningarne, — efter det du med Vera lemnade mig ensam här, hörde jag hästtraf; och då jag blickade ut längs vägen, upptäckte jag en grann trojka med kusk och lakej i livré. Jag blef förskräkt, ty en inre aning sade mig, att någon olycka nu var att vänta.

En äldre man af förnämt utseende steg ur åkdonet och frågade mig, om det var här som trädgårdsmästar Boris bodde. Jag bad den fina herrn stiga in, men det ville han ej, utan frågade vidare hvar den unga flicka befann sig, som vi upptagit som eget barn.

Min Gud, utropade Boris, hvad ville han henne?

Ack du kan ej föreställa dig hvad han egde för en makt; med klara bevis, dem presten som åtföljde honom styrkte, kräufde han vår Vera ifrån oss, ty hennes föräldrar hade varit hans lifegna, och af en händelse hade deras herre fått reda på barnet och hennes vistelseort.

Har han verkligen laglig rätt att återtaga det barn Gud sjelf skänkt oss och som vi uppfostrat allt från hennes spädate barndom, framstötte Boris, medan han med stirrande blickar betraktade sin hustru. Nej, Katja, säg att du misstar dig, jag kan ej tänka ut en sådan gräslig tanke! Att nu på ålderdomen nödgas förlora vårt hopp, våra ögons tröst!

Ack Boris, tyvärr misstar jag mig ej, hvad kunna vi göra? Han den rike, fine herren har ju rättighet att återtaga sin egendom, och han skall göra det redan i morgon. Mina böner förklingade ohörda och mina tårar observerade han knappast; intet syntes

kunna rubba hans beslut. Och vår egen prest påstod, att vi måste underkasta oss försynens vilja. Ja måtte Herren gifva oss styrka!

Med svigtande steg drog sig Boris till den närmaste stolen, satte sig, gjorde andäktigt korstecknet samt utropade, medan strida tårar sköljde hans ansigte: Fader! Fader! Förbarma dig öfver oss arma!

De båda gamla greto som barn. Hela deras lefnadsglädje skulle tagas ifrån dem och Vera, den så högt älskade, huru skulle hon kunna bära detta!?

Dörren uppryktes häftigt och Vera inträdde med glädjestrålände ögon och leende mund, kastade sig om modrens hals och utropade i öfverspänd lycksalighet: O moder, kära moder, jag har så länge sökt dig i den djupa skogen och anade icke att du i lugn satt här hemma. Mitt hjerta ville sprängas af otålighet att få berätta för dig att jag i dag sett Kejsaren, min egen Tsar. Ack mor, du kan ej fatta huru jag älskar honom. Må Gud Fader och alla hans helgon tusenfaldt välsigna den store, ädle mannen!

Modern hade med ömhet slutit barnet intill sig och gamle Boris hade äfven närmat sig henne. Han ville synbarligen säga henne något, men endast en krampaktig ryckning uppstod i det gamla, fårade ansigtet och de ord han möjligen velat yttra dogo på hans läppar. Han undertryckte en snyftning och utsträkte sin hand välsignande öfver det mörklockiga hufvudet.

Skymningen i stugan hindrade Vera att bemärka föräldrarnas upprörda tillstånd, hon fortfor derfor med glödande vältalighet att beskrifva alla sina iakttagelser under dagens lopp och bad modren särskildt fira

aftonen med anledning deraf, att Vera denna dag första gången fått se Kejsaren.

Vi gå väl först till messan alla, fortsatte barnet, och ett stort ljus får jag då tända för Tsarens väl; och sedan vi återvändt, skola vi fira en herrlig fest, lampan framför helgonbilden skall stråla och högtidsklädda skola vi intaga vår aftonmåltid.

Ske som du vill, svarade slutligen Katja; ja vi må försöka att fröjda oss denna afton. Samme Gud, som sänder sorgen, har äfven skapat glädjen. Må barnet taga med sig i lifvet ett godt minne af denna afton.

Du har rätt, sade Boris, bort alla bekymmer! Tänd ljus, kläden på eder och kommen med mig till messan! Jag har hemtat från staden en mängd rara saker, som passa till festmåltiden; duka fram allt, allt säger jag, och låt oss njuta en fridfull afton ännu en gång!

Med öfvermenschligt lugn uttalade Boris dessa ord och lemnade derpå rummet.

Vera stod stum af förvåning öfver faderns högtidliga, nästan befallande sätt; det var ju af kärlek till henne som han förordnat om qvällsvarden, hvarför var hans sätt då så olikt mot hvad det vanligen brukade vara?

Ack moder, utropade flickan och slingrade sina armar om moderns hals, hvad går åt far? Han vill uppfylla min önskan och dock märkte jag tydligt, huru djupt det smärtade honom — förklara för mig närmare hvad han menar, du förstår honom ju alltid!

Mitt barn, svarade Katja, om det är en sorg som din fader vill hemlighålla, så skola vi med ödmjukhet vänta, tills han låter oss dela den. Och skulle någon olycka drabba oss alla, så bör du i främsta rummet

försöka att tåla — intet sker utan Guds vilja. Låtom oss nu alla tre med stilla andakt följas åt till den sköna messan, der du skall få tända ditt ljus för Tsaren, och der skola vi uppsända varma böner för honom och oss alla. Gud är vår tröst, vår starkhet och glädje.

Då fosterföräldrarne med sitt barn emellan sig i stilla andakt gingo till den lilla bykyrkan, hade ingen främmande person kunnat ana, hvilken smärtsam oro tyngde de gamlas sinnen; men Vera, som noga gaf akt på såväl fadern som modern, fann snart att deras lugna och nöjda leenden försvunnit och att de gamlas anleten i stället talade om sorg och bekymmer i förening med ödmjuk undergifvenhet, hvilket djupt rörde den känsliga flickan.

Fader Boris' hvita hufvud var nedböjdt och i Katjas milda ögon stodo stora tårar.

Ack mina älskade föräldrar, jag ser tydligt, att svåra pröfningar blifvit lagda på er, men då vi i kyrkan fått öppna våra hjertan för helgonen, så blifva vi väl alla åter lugna, tröstade sig barnet.

I kyrkan var mycket folk samladt. Föräldrarna utvalde ett stort ljus åt Vera, som i tacksam glädje stälde det vid altaret framför Guds moders bild och kastade sig på sina knän och med ett barns fulla tillförsigt bad den store Guden trösta och hjälpa hennes älskade föräldrar samt välsigna den man, i hvilken hon fortfarande ville se sin Kejsare.

O du heliga Maria, framför till din son mitt hjertas suckar och bed honom låta min egen ädle Tsar få lefva för att i mildhet regera öfver hög och låg! Ja, Fader i himmelen, välsigna honom och låt honom länge lefva på jorden!

Med ett lycksaligt uttryck i de sköna bruna ögonen höjde hon blicken mot altaret, och då hon åter slöt sig intill sina gamla föräldrar, kände desse mer än eljest huru innerligt de älskade och beundrade barnet. Stora, tunga tårar sökte sig långsamt väg utför Boris' kinder, och Katja suckade i stilla bön: Fader, ske din och icke min vilja; men hjälp mig att ödmjukt och med tålmod bära den pröfning Du i din vishet funnit oss behöfva!

Katja lemnade kyrkan tidigare än Boris och Vera för att i hemmet ställa allt i ordning för den lilla festen. Hon slog ny olja i lampan framför gudabilden, tände lampan och framtog derefter en hvit bordsduk med röda bårder, hvilken hon sjelf väft, betäkte bordet dermed och framsatte ett stort hvetebröd midt på bordet jemte ett fint silfversaltkar, stälde tallrikar för dem alla i prydlig ordning och framtog äfven pirogen, som hon bakat, jemte de rara saker hvilka Boris medfört från staden.

Stilla inträdde Boris med sin dotter, och Vera omfamnade gång på gång de gamla: hon ville gråta och le på samma gång. En obeskriflig känsla af vemod och glädje hade uppfyllt hennes unga sinne. Hon steg fram mot gudabilden, gjorde korstecknet och utropade: Du heliga Guds moder belöna mina föräldrar för all den kärlek de städse visat mig! Pålägg dem icke svårare pröfningar än hvad de väl kunna bära samt skydda och bevara dem och mig i alla våra lefnadsdagar!

Efter bönen kände Vera sig åter glad, och hennes munterhet under måltiden tyktes förskingra Boris' och hans hustrus sorg öfver den förestående skiljemessan. Barnets öfverlyckliga försäkringar, att hon

trodde att Gud i dag hört alla hennes böner för fadern, för modern, för Kejsarn och för henne sjelf, uppfylde deras föräldrahjertan med ljuf glädje.

Måltiden var ändad. De hade nu hvar och en bort uppsöka sitt nattläger, men Vera jublade och pratade fortfarande, oförmögen att styra sin liflighet.

Då påminte Katja sig hastigt, att stunden nu var inne att bereda det arma barnet på den sorg, som väntade henne.

En kall rysning genomilade modern, och då hon såg sin gamle man med ett förtvifladt lugn följa hvarje den minsta rörelse hos barnet, fattades det henne mod att vidröra frågan om den förestående skiljsmessan.

I stället började hon med förberedelserna till natten, ihopslog bordet och stälde det i vrån samt uppbeddade sängarne.

Vera, sade Boris, du ser väl att din mor ställer i ordning till natten för oss, nu är det slut med denna dagens fröjd — ja, min Gud, utropade den åldrige mannen, allt, allt är ju verkligen slut! Nu mitt arma barn måste jag underrätta dig om en svår sorg, som hemsökt icke allenast oss, utan äfven dig.

Sätt dig här på din faders knä, såsom du så mången gång allt ifrån din spädaste barndom gjort. Se på mig, min Vera, min blomma, mina gamla ögons ljus, och hör, hvad jag med sorg i hjertat nu nödgas säga dig och hvilket jag i min kortsynthet hade hoppats att för alltid kunna begravva i glömska.

Vera bleknade och slingrade sina armar om den åldriges hals, gömmande sitt ansigte invid hans bröst.

Fader, moder, stammade hon, hvad är det? Hvilken olycka hotar oss? Tala till mig! Jag är visserligen barnslig och tanklös, men jag vill dock upp-

bjuda all min förmåga att trösta eder och skingra det mörka moln, som nu tycks sväfvä öfver oss alla.

Katja hade närmast sig mannen och Vera, hon gret stilla och såg med djupt vemod på barnet.

Vera, sade fadern och strök kärleksfullt lockarna från flickans panna, Vera, min älskling, har den tanken någonsin uppstått hos dig, att Katja och jag icke äro dina verkliga föräldrar?

Vera såg undrande på fadern och svarade: Huru skulle jag väl hafva kunnat betvifla det? Ty en sådan kärlek som I städse visat mig kan endast en fader och en moder vara mäktig af.

Ja, vi hafva visserligen älskat dig, återtog Boris dragande djupt efter andan, — men Gud förlåte oss, vi hafva i en viktig sak bedragit dig, vår älskling. Som eget barn hafva vi ansett dig och som eget barn har du älskat oss; men, Vera, nu måste jag säga dig, att vi begått en stor synd, då vi förteगत för dig, att du i sjelfva verket icke är vårt eget barn.

Hvem barn är jag då, utropade Vera, medan en ström af heta tårar sköljde hennes kinder. O du min mor, har jag då ej alltid varit din egen?

Boris berättade nu allt hvad han visste om hennes barndom och huru Katja och han af Gud sjelf tyckte sig hafva emottagit henne.

Med händerna slutna i sitt knä åhörde Vera helt stilla Boris' berättelse och blickade, då han slutat, helt frågande på de gamla kära, såsom ville hon veta, hvarför de ansågo den omständigheten, att de icke skänkt henne lifvet, såsom en olycka, då de ju med godhet skött hennes mor och sedan fortsatt att slösa en sådan kärlek på henne sjelf.

Fader, moder, sade hon och reste sig helt lätt

om hjertat, hvarför skrämde I mig? om jag också egt andra föräldrar än eder båda, så lefva de ju icke mer. Från himlen nedblicka de nu på oss och glädja sig öfver att jag får kalla eder far och mor. Dessa sköna benämningar blir det mig icke möjligt att numera utbyta mot andra, och det behöfver jag väl ej heller göra? Har det lättat dig, fader, att berätta allt för mig, så är jag den Heliga Jungfrun tacksam, att det icke var något svårare.

Jag har ännu icke slutat, sade Boris, dig återstår ännu det värsta. Dina föräldrar återtog han, voro lifegna hos en rik herre i mellersta Ryssland.

Lifegna, upprepade Vera och drog sig förskräkt tillsammans.

Ack min Vera, fortsatte fadern, husbonden har fått höra, att du, de lifegnas barn, lefver och — Gud styrke oss alla — han återfordrar dig nu — du tillhör den rike godsherrn och icke mig, du är hans egendom.

Ängslig som ett skrämmt rådjur hade Vera åhört faderns ord. Hon stod som förlamad och de stora bruna ögonen tyktes stelna i det bleka ansigtet.

Skola de återfordra mig, skrek hon slutligen, förstår jag er rätt? Den rika herrn skulle hafva rättighet att bortföra mig — min far, min mor för Guds skull bedragen mig ej — jag kan icke skiljas från eder, mina älskade föräldrar!

I hejdlös förtviflan skyndade Vera till modern, som darrande tryckte henne intill sig.

Ack Gud tröste oss, jag bedrager dig ej — vi måste skiljas — ack mitt barn, mitt hjerta vill brista, men min dufva, min blomma, du bör få veta allt, allt — redan i morgon blir du tvungen att lemna oss.

Ett gällt skri undslapp Vera och hon nedföll afsvimmad i de gamlas armar.

Flere timmar förgingo, innan det gamla paret lyckades återväcka Vera till medvetande. Det led redan mot morgonen då hon öppnade ögonen och blickade förvånad omkring sig. Lampan framför gudabilden spred sitt matta sken öfver Boris och Katja, hvilka fullklädda, bleka och förgråtna stodo bredvid hennes läger.

Vera strök med handen öfver sin brännheta panna. Småningom vaknade minnet af de ödesdigra ord hon hört från den gamles läppar. Hon utsträkte sina båda händer till Boris och Katja och utropade under strida tårar: Ack, huru lyckligt, att jag dock ännu är hos eder!

Du minnes då allt mitt barn, sade Boris med osäker röst; försök, min Vera, att taga denna pröfning, den första svåra pröfningen i ditt unga lif, som en skickelse ifrån Gud. Du vet att hvarje människa måste försöka att med undergifvenhet emottaga såväl den glada som den sorgsna dagen.

Vera, dina föräldrar äro gamla, isynnerhet din far; vi måste alltså enligt naturens ordning före dig gå hem till det land, der alla tårar blifva borttorkade. Lef så, mitt barn, att du alltid kan hysa det vissa hoppet, att vi dock engång få se hvarandra der uppe, äfven om våra vägar här aldrig mer skulle mötas; smärtan skall derigenom förlora sin udd.

Huru mycken glädje och nåd har icke Gud bevisat mig! — Jag har denna natt i tankarna genomgått en stor del af mitt lif och funnit, att af alla lyckliga dagar den store Guden unnat mig och min Katja den dag dock varit bland de lyckligaste, då Han

sände dig, Vera, till oss för att förljufva våra ensliga dagar.

Herrans vägar äro icke våra vägar, och om vi ock i vår kortsynthet nu icke kunna inse nödvändigheten af att denna lycka skall fråntagas oss och att du nu måste lemna oss, så kunna vi dock vara öfvertygade om att det som sker, sker enligt Guds behag och böra därför med undergifvenhet säga: Herre ske din vilje.

Du barn är ung ännu, för dig ler lifvet i sin gryning; du måste, liksom de unga fåglarna lära dig styra flykten högt och detta hade du möjligen icke kunnat göra hos oss gamla. Nej barn, gå med Gud, fortfor gubben, görande ett korstecken öfver Veras hufvud, vi skola alla gemensamt bedja vår Gud om frid och lycka för Dig, vårt alltid så högt älskade barn.

Vera uppsteg och nedföll jemte föräldrarna på knä inför gudabilden. Boris bad högt i enkla och varma ord Gud hålla sin skyddande hand öfver Vera och låta dem alla vandra på hans stigar samt slutligen taga dem upp till sig i sin himmel.

Efter slutad bön utropade Vera plötsligt, borttorkande sina tårar: Jag vill vara er värdiga dotter, jag vill som du, fader, tro att den kärleksfulle Guden pålagt mig denna pröfning. Barmhertige Gud, sänd mig ut i nöd och sorg, ja hvart du vill! Jag skall ödmjukt böja mig för din vilja, blott Du i din kärlek aldrig öfvergifver mig. Jag är en fattig, svag flicka, men Du som skapat de starkaste i verlden — ja min Gud, Du som skapat min egen Tsar, du har äfven sändt mig hit. Våra arbeten och vår bestämmelse äro visserligen olika, den ena menniskan skall lyda, den andra befalla, men inför Dig måste alla ödmjuka

sig. Hjelp mig, Du min himmelske Fader, att utföra det arbete Du nu pålägger mig, så att jag en gång fri och lycklig måtte få återse dem Du gifvit mig i faders och moders ställe här på jorden!

Fram på dagen anlände herr Karasoff. Intet kunde rubba hans beslut att medföra Vera. Föräldrarnas böner voro fåfänga. Boris erbjöd sig att med penningar friköpa Vera, men flickans ovanliga skönhet gjorde herr Karasoff ännu mera bestämd att taga henne med sig. Varen lugna, sade han, ert barn skall behandlas väl, hennes utseende kommer troligen att göra, att min hustru bestämmer henne till vår dotters kammartärna.

Katja hade fyllt en kappsäck med kläder åt Vera, den gamla gudabilden var jemte andra små minnen från hemmet äfven inlagd för hennes räkning. Boris gaf henne sin slitna börs, innehållande en mindre summa penningar. Här har du, sade den vänlige gubben, till dina ljus för Tsaren och till annat hvad du möjligen behöver.

Karasoffs betjent fick befallning att upplyfta Veras saker på forvagnen. Han var en ung vacker karl, och då Vera i full gråt lösslet sig från föräldrarna, hviskade han: Jag skall alltid beskydda er, försök att fatta förtroende för mig; jag beklagar er af hela mitt hjerta.

Vera blickade upp mot den vänlige mannen och kände inom sig, att hon icke var den enda som tvungits ut till strid i verlden.

Fru Karasoff som länge saknat Veras mor, hvilken hon ansett såsom den bästa och pålitligaste arbetska på godset, hade med verklig glädje emottagit underrättelsen om att mannen upptäckt den dödas dotter.

Sent en afton stannade herr Karasoffs vagn på godsets gård. Den unge betjenten Alexander hjälpte skyndsamt sin husbonde ur ekipaget och gick derefter på dennes befallning till forvagnen för att ledsaga Vera genom köket in i huset.

Blek och liksom förstenad lät den unga flickan viljelöst föra sig framåt. Den stora köksdörren öppnades på sina gnisslande gångjern, och en fladdrande kokeld upplyste klart det stora rummet. Blyg och brydd vid åsynen af det myckna folk, som uppehöll sig derstädes och som pratande och småsjungande var selsatt med hvarjehanda göromål, inträdde Vera, men stannade i närheten af dörren och frågade sin följeslagare, hvart han ville föra henne.

Vi äro framme nu, men var ej rädd, svarade Alexander, dessa menniskor, som ni ser framför er, äro alla edra blifvande kamrater, de komma nog att hålla af er, så snart de lärt känna er.

Något motsträfvigt steg Vera längre in i rummet och då folket observerade henne, tystnade de småningom med sitt prat och sin sång.

God afton, helsade Alexander, här hemtar jag en ny kamrat till eder. Hör hit, Mascha! Husbonden önskar, att ni tager denna unga flicka under ert beskydd och gör henne hemmastadd här.

En medelålders qvinna med ett ansigte, hvori godmodighet och medkänsla voro preglade och som

var iklädd en ljus kattunsklädning, skyddad af ett bredt, hvitt förkläde, närmade sig Vera.

Välkommen hit till oss, sade hon och fattade Veras hand. Stig in med mig, jag tror att frun genast vill se er, och det är därför bäst, att ni först putsar om er litet.

Vera följde Mascha i ett mindre rum, der hon från sitt hufvud borttog en stor rödblommig shawl, som hon för aftonkylan svept omkring sig. Hennes lockar föllo härvid ned omkring hennes bleka anlete, och med sina bruna sorgsna ögon betraktade hon uppmärksamt Mascha, som å sin sida äfven noga gaf akt på Vera och efter en stund förvånad slog händerna tillsammans och utropade: Vid Gud, det ena bäret kan ej vara mera likt det andra, än du barn är lik din mor Anna Petrowna, som i tiden var min bästa barndomsväninna. Låt mig omfamna dig barn, sade Mascha, medan en ström af tårar qväfde hennes röst och hon i detsamma slöt Vera till sitt bröst.

Kände ni min mor, framstammade Vera slutligen, jag mins henne ej! Jag var ett spädt barn, då hon dog och jag blef upptagen af mina goda fosterföräldrar.

Den gälla klangen af en silfverklocka hördes i detsamma och Mascha bad Vera släta sitt hår och om möjligt antaga en glad min, ty, sade hon, nu vill frun säkert se dig. — Med dessa ord aflägsnade sig Mascha, men lofvade genast återkomma. Vera såg drömmande efter henne och framtog ur sin kjortelsäck en kam, med hvilken hon ordnade sitt hår; sedan detta var gjort och hon ytterligare slätat ut sin skrynkliga klädning, satte hon sig på en stol för att invänta Mascha.

Jaså, tänkte hon, de vilja således se mig glad

— ett sorgset leende flög vid denna tanke öfver det unga ansigtet och en djup suck banade sig väg öfver hennes läppar. Glad, verkligt glad, nej det kan jag väl aldrig mera blifva, tänkte hon.

Dörren öppnades, Mascha vinkade åt Vera och sade henne med låg röst: Var ej rädd mitt barn men undfallande och ödmjuk, så skall du sannerligen behaga frun, ty hon är vid godt humör i afton.

Vera kunde icke rätt fatta Maschas välmenta råd och åhörde henne därför temmeligen tankspridd.

En rikt upplyst trappa ledde från köksvåningen till boningsrummen. De inträdde i en stor, tungt, men rikt möblerad matsal, från hvilken en till hälften öppen dörr förde till ett i mörkrödt möbleradt hvardagsförmak, hvari familjen Karasoff vanligen tillbringade sina aftnar.

Stanna här ett ögonblick, sade Mascha till Vera och trädde ensam genom den öppna dörren. Nådig fru, sade hon och gjorde en djup nigning, flickan som åtföljde herrn är nu här.

Bra, låt henne träda in, hörde Vera en skarp qvinnoröst säga och Mascha tog Vera vid handen, sköt henne framför sig, medan hon hviskade till henne: Nig, nig, mitt barn!

Vera gjorde som hon var tillsagd och då hon blickade upp, såg hon framför sig en i dyrbart siden klädd, medelålders qvinna, halfliggande i en liten chaise longue, och till höger om henne den gamle herrn, med hvilken Vera anländt, samt emellan dem på en pall en liten rödkindad flicka, iklädd en blå sammetsklädnings.

Ett förnöjdt leende flög öfver fru Karasoffs anlete, då hon med en nick besvarade den lifegnas hels-

ning. Hennes man hade visserligen förberedt henne på Veras yttre fägring och dock blef hon i högsta grad öfverraskad, då hon nu såg Vera framför sig — och skön var Vera i sanning, der hon stod inför sin herrskarinna och med sina själfulla, stora, bruna ögon betraktade henne, medan hon tillika bar hufvudet högt, omsvalladt af de nu ordnade, nedfallande naturliga lockarne.

Min kära vän, började fru Karasoff, du härstammar från en arbetsam mor, jag hoppas därför, att jag skall blifva nöjd med dig. Din mor rymde visserligen ifrån oss, då du var helt liten, men du skall dock aldrig få känna af det straff, som hon hade förtjenat. — Jag hör att du är femton år, just en passlig ålder för lilla Olgas kammarjungfru.

I afton får du vara ledig och uppehålla dig med Mascha och de andra tjenarena, men från i morgon flyttar du upp i min dotters närhet.

Nå Olga, sade modern vändande sig till barnet, hvad tycker du om din nya kammartärna?

Olga uppsteg från pallen och närmade sig Vera, men blyg som hon var, stannade hon ett par steg ifrån henne, betraktade Vera en stund så obemärkt som möjligt och sade derpå: Jag håller af Vera och skall försöka att vara snäll emot henne, så att hon snart skall blifva gladare och lära sig att skratta.

Herr och fru Karasoffs ögon möttes med en blick som sade: Barnet är skarpsynt.

Vera afskedades derpå och begaf sig tyst ned med Mascha till samma lilla kammare dit hon först blifvit införd.

Hennes effekter voro inburna och stälda här och der i rummet. Så snart Mascha lemnat Vera ensam,

kastade sig den unga flickan öfver sina saker, omfamnade den gamla kappsäcken och utbröt i en våldsam snyftning. Hennes tankar flögo till de älskade och saknade föräldrarna, hvilka hon nu visste vara ensamma i det låga men fridfulla hemmet. Ack, huru gerna hade hon ej sjelf velat flyga dit tillbaka!

Då Vera dagen derpå uppvaknade, stod den vänliga Mascha vid hennes säng.

God morgon, barnet mitt, sade hon, lilla fröken längtar efter dig, du bör därför skynda med din klädsel och gå upp till henne. Hon är ett godt barn och kommer nog att blifva snäll emot dig.

Vera klädde på sig och gick, ledsagad af Mascha upp för samma breda trappa som aftonen förut, men inträdde denna gång icke i den stora matsalen, utan fördes af Mascha genom en dörr på andra sidan om trappan in i ett enkelt möbleradt hörnrum, som för framtiden skulle blifva Veras kammare, och hvarifrån en dörr ledde in till lilla Olgas rum. Mascha öppnade varsamt denna dörr.

Är det Vera, hördes en glad barnröst, kom in till mig, jag ligger ännu.

Då Vera inträdde utsträckte Olga sina små händer emot henne och utropade: God morgon Vera, nu måste du kläda på mig.

Fru Karasoff inkom i detsamma och snart hade Vera blifvit invigd i de göromål, som det framdeles hvarje morgon ålåg henne att utföra.

Sedan Olga var klädd sprang hon glad som en fågel in i matsalen, kyste hjertligt sin mor och far, samt gjorde derefter en nigning för M:lle Margot, den fransyska guvernanten.

Efter frukosten upptogs Olgas tid af lektioner

och Vera fick denna första dag befallning att i ordningställa sina saker i det lilla hörnrummet, i hvilket hon på morgonen af Mascha blifvit införd.

Lycklig att vara ensam lemnad, började Vera med ifver uppacka sina saker. Alla hennes klädningar, hvilka hon der hemma ansett utsökt vackra, lågo ordentligt invikna i kappsäcken. Hon upphängde dem i en liten garderobe, som gränsade till rummet.

I midten af kappsäcken fann hon inneslutet i papper, ett paket hvilket hon icke igenkände. Hon öppnade nyfiken pappret och framför henne låg den gudabild, hvilken allt ifrån hennes tidigaste barndom varit upphängd i fosterföräldrarnas rum.

Med ett glädjeutrop slöt hon bilden till sitt bröst, korsade sig andäktigt och betraktade länge den kära bilden samt upphängde den sedan på en spik, som var inslagen i väggen öfver hennes säng. Och nu, då hon såg bilden hängande på väggen, trängde sig saknaden efter hemmet åter oemotståndligt på henne och hon nedföll framför den gamla bekanta gudabilden och bad en innerlig bön, att de goda helgonen måtte beskydda hennes kära, gamla föräldrar.

Utsigten från det lilla kammarfönstret var vidsträckt och fullkomligt ny för Vera. Hon öppnade fönstret och sträkte ut sitt hufvud för att bättra inandas den friska, klara vårluften. En stor trädgård omslöt huset och var så olik den lilla kryddgård som fader Boris egde. Här växte icke allenast grönsaker, utan äfven blommor, träd och buskar och trädgården var omgifven af ett högt staket, som afskilde densamma från en oöfverskådlig sträcka af åkerfält, genom hvilken en temmeligen bred flod slingrade sig. Här och der på stränderna af denna flod såg Vera

åtskilliga mindre boningsbyggnader, hvilka hon antog vara upptagna af godsets lifegna.

Vera längtade ned i den gröna trädgården och som hon ju för tillfället var ledig, beslöt hon att gå till Mascha, för att fråga om det vore henne tillåtet att en stund vandra der ute.

I begrepp att i denna afsigt stiga ned för den breda trappan, hörde hon Olga ropa: Vera, jag är nu ledig, kom ut med mig, och varseblef i detsamma Olga i den halföppna matsalsdörren.

Vera gick därför till den lilla flickan, som tog henne vid handen och sade: Du har ännu ej sett vår stora, vackra våning, följ med mig, jag skall visa dig den.

Det lilla rummet der, sade hon och pekade mot det röda förmaket, hvori Vera föregående afton hade blifvit förestäld för frun i huset, det är mammas hvardags-boudoir, der sitta vi vanligen under skymningsstunderna. Men ser du, — och dervid öppnade den glada, lifliga Olga en tung dörr, — här är vår stora sal.

De inträdde i ett högt, ljusst hörnrum med sex fönster. Möblerna i rummet voro öfverdragna med ljusgult siden och träverket rikt utsiradt med guldornamenter; golfvet var betäkt med fina brokiga mattor och väggarne prydda med oljetafior. I taket hängde en stor bronskrona med mångfärgade vaxljus.

Nå, hvad tycker du om detta rum, frågade Olga. Vi begagna det mycket sällan, endast då höga, förnäma gäster helsa på pappa och mamma.

Vera, som knappast sett andra rum än det enkla landsfolkets bostäder, var stum af beundran.

Säg, sade hon slutligen, har Kejsarn ännu vackrare rum än detta? Det är ju som öfversålladt af guld,

nu i synnerhet, då solen kastar sina strålar på de vackra kristallerna i kronan.

Kejsarn, upprepade Olga, — ja vet du, det känner jag verkligen ej, ty jag har aldrig sett ens honom sjelf. Har du sett honom?

Ja, det har jag, svarade Vera, en gång på en stor parad. Men min fosterfader sade, att den jag ansåg vara Kejsarn i sjelfva verket var Kejsarens äldste son, tronföljaren; men vet Olga, honom kan jag aldrig glömma, och honom anser jag och skall alltid anse som min Tsar! O, der hafva vi ju honom, sade Vera, pekande på ett å väggen hängande, i olja måladt, stort porträtt.

Hon hade i stum beundran stannat framför porträttet och blickade upp till sin Tsar. Huru lifligt påmint hon sig ej paraden i S:t Petersburg och den stund då hennes Tsar fäst sin ögon på henne. Ja, ja, sade hon med half röst till sig sjelf, du skall en gång, på ett eller annat sätt ingripa i mitt lif, det känner jag så tydligt.

Olga betraktade med nyfikenhet och förvåning sin unga sköterska, och det frånvarande uttrycket i Veras ögon nästan skrämde henne. Slutligen fattade hon Veras nedhängande hand och sade: Hvad tänker du på, och hvad talar du sakta för dig sjelf? Jag förstår dig ej!

Vera ihågkom ögonblickligt, att hon ej mera var den fria, glada Vera hos fader Boris. Hon rodnade starkt och bad Olga förlåta henne hennes tankspriddhet.

De fortsatte derpå rondon kring rummen, och då de inkommo i moderns sängkammare, mötte de fru Karasoff.

Mamma, sade Olga och sprang fram till modern,

jag har visat hela våningen åt Vera, nu skulle jag vilja gå ut i trädgården med henne.

Det får du gerna göra, sade fru Karasoff och kyste sin dotter. Du kan på samma gång föra Vera till Pauls stuga; der får du, Vera, se ditt första hem. Dina föräldrar bodde nemligen förr i samma stuga.

Vera höjde sina stora ögon mot fru Karasoff. En egendomlig känsla bemäktigade sig henne vid tanken på att beträda det rum, der hon sett dagens ljus och der hennes föräldrar lefvat.

De båda flickorna, Olga och Vera, gingo derefter ut tillsammans, och Olga sprang som ett gladt och lyckligt barn, dragande Vera med sig, från drifhus till hönshus och från blomstersängar till grönsaksbänkar. Öfverallt träffade de på en mängd personer, som flitigt och stilla utförde sina olika arbeten och åt hvilka Olga vänligt nickade. Enhvar tyktes med ett godmodigt leende betrakta den lilla flickan.

Nej se dit bort Vera, sade Olga hviskande och pekade på en afskild plats i trädgården, der en man stod lutad mot planket. Denne man är stygg, tycker jag, jag tål honom icke, ty han är alltid hård mot alla arbetare hos pappa.

Vera betraktade den man Olga hade utpekat. Han var ung och mörklätt, stod sysslolös och åskådade de andras flitiga arbete. Hvem är han, frågade hon.

Han är förvaltare hos pappa, svarade Olga; — men tala dock ej om att jag kallat honom stygg, ty mamma tycker om honom, emedan han alltid kråmar sig derinne. Också pappa hyser mycket för goda tankar om honom.

I och med detsamma Olga afgaf denna beskrif-

ning, vände sig den omtalade mot det håll der Olga och Vera stodo. Han gjorde en djup, ödmjuk bugning för den lilla flickan, närmade sig skyndsamt och frågade om hon befalde något.

Nej, svarade Olga, jag behöfver er ej, och vände honom derpå ryggen.

Förvaltaren, den unge Dmitri, hade med stum beundran betraktat den sköna flicka, som följde Olga; och då flickorna gingo vidare, blickade han efter henne och tänkte: Jaså, detta är således samma barn som för omkring femton år sedan försvann med sin mor. — Hon är förföriskt skön. — Fröken, den lilla nipper-tippan, tyckes ej vara synnerligen vänligt stämd emot mig, men jag vet att herrn och frun i stället värdera mig. — Jag måste försöka få den fina frökens vackra sköterska ut bland de öfriga arbetarena, så att jag kan få tillfälle att blifva bekant med henne.

Under sådana tankar gick förvaltaren tyst och stilla för sig sjelf, utan att observera sin omgivning.

Hvad går åt förvaltaren, undrade folket, han är ju stum och frånvarande och låter oss, ovanligt nog, åtminstone en stund arbeta i fred utan att skrika och gräla.

Olga och Vera hade tagit vägen ned mot de från Veras kammarfönster synliga arbetarekojorna. En bred bro ledde öfver floden, som här bildade ett strömdrag. De stannade en stund och betraktade det flytande vattnet samt fortsatte sedan sin vandring ett stycke framåt, tills de kommo till en liten stuga, der den gamla Ljuba bodde.

Som det var en mycket varm majdag stod dörren till Ljubas stuga öppen och de kunde genom dör-

ren se den gamla qvinnan, som satt vid fönstret, flitigt sysselsatt med sömnad.

Olga helsade vänligt och drog Vera efter sig. Ser du Ljuba, sade hon, här är min nya kammarjungfru, vi skola blifva mycket goda vänner, bara vi hinna.

Ljuba hade uppstigit och besvarat de ungas hälsning, — hon fäste sin blick på Vera, betraktade henne en god stund, utsträkte derpå sina händer emot henne och utropade: Min Gud, min Gud, — du barn, du är ju en fullkomlig afbild af Anna Petrowna! Ljuba omfamnade och kyste Vera och lade sina vissnade händer välsignande på hennes lockiga hufvud. — Här i denna stuga är du född, det första din blick föll på i denna världen var en mor och en far, hvilka med öfversäll lycksalighet mottogo dig. De voro tvenne lyckliga makar, och huru trodde vi ej hvar och en, att denna lycka skulle få bestå i alla deras lifsdagar! Men en högre makt hade annorlunda bestämt! Anna och Ivan hvila nu hos sina fäder och barnet, det välsignade barnet, är ensamt blifvet!

Gumman Ljuba uttalade dessa sista ord sakta vaggande med hufvudet. Det såg ut, som hade hon glömt att någon hörde henne.

Då Olga och Vera senare aflägsnade sig, följde Ljuba dem ett stycke på vägen. Det syntes som om hon ännu hade velat yttra något, ehuru hon tycktes tveka. Slutligen hejdade hon dock de ungas gång och sade: Olga lilla, har Olgas bror, Constantin, skrivit något från S:t Petersburg?

Ja, det är icke länge sedan pappa helsade mig från honom. Jag förstår, Ljuba, du vill säkert höra något om Paul, men vet du, pappa har ej talat om

honom. Constantin har kanske glömt att nämna något om gamle Paul, — det är mycket illa, sade Olga och blickade medlidsamt på Ljuba, men jag vill genast bedja pappa skriva till Constantin och fråga honom om din man och sedan, så snart Constantin svarat, skall du genast få höra allt genom mig.

Tack, tack barn, gamla Ljuba saknar mycket sin Paul och tror, att om ej Alexander funnes, skulle tiden blifva henne alltför lång, — men min käre gosse söker nog efter förmåga att uppehålla modet hos sin skrala mor. — Se der, utropade hon och skyddade med handen ögonen för solen, tror jag minsann att vi hafva gossen min; han synes skynda hitåt.

Kort derpå närmade sig Alexander, betjenten som åtföljt herr Karasoff, då denne afhemtade Vera, och sade, innan han helsat på sin mor, att Olgas föräldrar sändt bud efter henne, — Vera, tillade han vändande sig till denna, jag tror ej att frun gerna ser, att lilla fröken länge stannar bland folket i stugorna här nere, och framdeles gör ni bäst uti att hindra sådant. Gud gifve ni nu icke blefve straffad, då ni är alldeles oskyldig; men — men vi lifegne måste ibland förstå äfven utan att någon undervisar oss. Skynden nu hem!

Olga, som väl kände sin mors häftiga lynne, påskyndade sina steg och hennes hjerta klappade oroligt, ty äfven hon befarade, att modern måhända på ett eller annat sätt skulle straffa Vera för det felsteg, som Olga, men icke Vera, möjligen kunde anses hafva begått.

Då de anlände till gården stod fru Karasoff på trappan och utropade mot dem: Äntligen hittaden I då åter hem — huru har du, Vera, så litet förstånd,

att du icke inser det opasande uti att en fröken Karasoff sällskapar i bondstugorna — jag skall lära dig att en annan gång tänka bättre efter! Och dervid slog den fina frun med sin ringbeprydda hand den unga lifegna mot ansigtet med en sådan styrka, att Veras mun och näsa sprungo i blod.

Mamma, mamma, utropade Olga, medan stora tårar glänste i de uppskrämda ögonen, felet var ej hennes, hon kände ju ej din vilja; jag ensam är skyldig och beder dig innerligt om förlåtelse.

Fru Karasoff fattade med otålighet Olga vid handen och drog henne efter sig upp för trappan in i huset utan att vidare bevärdiga den förskräkta och gråtande Vera med ett ord.

Kom med mig barn, ljöd en stund derefter Maschas vänliga röst och Vera följde den gamla qvinnan till hennes rum, der hon tvättade bort blodet och baddade sitt svullna ansigte med friskt vatten.

Bry dig ej om fruns vrede, hon är häftig och i hettan behandlar hon oss alltid hårdt; men hennes vrede förgår snart och då minns hon knappast, att hon varit missnöjd med oss.

Vera kunde emellertid icke så lätt blifva lugnad. Hon hade aldrig förut fattat en lifegens svåra och beroende ställning och måste därför kämpa en svår kamp innan hon ens ville underkasta sig sitt öde och erkänna, att fru Karasoff verkligen skulle hafva haft någon den ringaste rättighet att misshandla henne.

Medan Vera omhuldades af Mascha utlade fru Karasoff för sin man på ett synnerligen färglagdt sätt den händelse, som nyss hade förtretat henne, och sade dervid bland annat: Huru skenet ändock kan bedraga! Jag trodde min själ, att den vackra, unga flickan skulle

förstå ett grand mera än våra andra tölpiga tjenare här på godset; men jag finner, att jag häri grundligt misstagit mig. Dock vill jag hoppas, att hon efter den tillrättavisning jag gaf henne framdeles skall tänka en smula innan hon handlar; det är ju fullkomligt omöjligt för en husmor att vid hvarje steg lära och råda; något bör dock en kammartärna sjelf förstå.

Det var egentligen mitt fel, sade Olga och blickade bort till sin fader, jag hade ju sjelf bort veta, hvad mamma önskade. — Vera är ju första dagen hos oss och besökte första gången sina föräldrars hem, och då gamla Ljuba talade så vackert om Veras föräldrar, flög tiden undan så hastigt, att jag icke kunde ana att vi verkligen hade dröjt så länge.

Låt denna sak falla i glömska, min dyra vän, bad herr Karasoff, och lyfte sin lilla flicka i famnen. Ljuba, ehuru lifegen, är en ärlig och bra qvinna, och jag tror ej att barnet kan taga någon synnerlig skada af att någon stund uppehålla sig med henne.

Olga gömde sitt hufvud vid faderns bröst och kände sig så tacksam för att fadern med ett godt ord ville stämma moderns sinne mildare mot de fattiga, ty Olga var begåfvad med ett ömt hjerta och ett ganska klart förstånd och hade alltid visat sig särdeles vänlig mot alla arbetare på godset, oaktadt hon mycket ofta under sitt korta lif hört modern fälla hårda omdömen om det lägre folket.

Moderns missnöje verkade dock, att Olga icke på länge vågade bedja henne om tillstånd att med Vera åter en gång besöka Ljuba. Hennes glädje blef därför så mycket större, då modern några dagar efter ofvanbeskrifda uppträde sjelf befallde Vera att hvarje förmiddag ställa så till, att hon kunde få tid att hjälpa

den gamla Ljuba i hennes sömnadsarbeten, hvilka fru Karasoff ville på allt sätt påskynda.

En tid af stilla lugn följde nu för Vera. Ljubas vänlighet och utförliga berättelser om hennes föräldrar drog den unga flickans hjerta till den gamla qvinnan. Ljubas son, Alexander, gjorde dem ibland äfven sällskap och kunde mången gång med sitt glada och skämtsamma lynne bringa den nästan alltid allvarssamma Vera att glömma bort sin olyckliga ställning och låta sitt naturliga lynne framträda.

Stundom ledsagade Alexander Vera på hennes vandringar från Ljuba till herrgården, och icke sällan inträffade det, att de under dessa vandringar mötte förvaltaren, hvilken då alltid med en synnerligt vredgad blick tyktes betrakta Alexander.

På Veras fråga, om Alexander på något sätt hade förtörnat förvaltaren, förklarade Alexander att han icke viste det, men att han väl observerat, att förvaltaren under de senaste tiderna begynt förfölja honom. Jag fruktar, att han skall söka skada mig hos min herre, tillade Alexander, och då vet jag att mina jemförelsevis goda dagar här på godset snart skola taga slut.

Två år hafva åter förgått, och Vera har fyllt sjuutton år; af barnet är blifven en jungfru och flere af godsets unga män hafva redan med välbehag kastat sina blickar på den vackra flickan.

Bland dessa var Alexander en, och ehuru han icke ens vågade tillstå för sig sjelf, att han verkligen var varmt fästad vid den väna tärnan, kunde han dock

icke neka att han, hvarje gång han observerade med hvilka glödande, beundrande blickar förvaltaren betraktade henne, kände sig svartsjuk och förbittrad i sitt sinne samt försökte på allt sätt utforska, hvilket intryck förvaltarens hyllning gjorde på Vera.

Vera var emellertid alldeles omedveten om all den oro hon åstadkom. Hon vistades största delen af dagen skild från det öfriga folket och fick därför icke heller någon del af de berättelser och rykten, som bland tjenarne efter hand kommo i omlopp. För öfrigt voro hennes tankar och känslor fortfarande med innerlig kärlek fästade vid minnet af hennes fosterföräldrar, och den svärmiska beundran, hvarmed hon i barndomen omfattat sin Kejsare, hade under den förgångna tiden snarare till- än aftagit. Långa stunder kunde hon sitta och fantisera om allt hvad hon skulle hafva att säga sin Kejsare, om hon finge tala med honom, och sålunda drömmande glömma bort tid och omgifning.

Lilla Olga var innerligt tillgifven Vera och med ett barns lifliga intresse kunde hon sitta i Veras famn och åhöra sin unga sköterskas hänrykta berättelser och erhöll på så sätt del af hennes föreställningar, önskingar och aningar. Småningom blef det äfven för Olga en nödvändighet att hvarje afton deltaga i de förböner Vera uppsände för sin milde Tsar och dessa gemensamma andaktsöfningar väckte i barnasinnnet en lefvande öfvertygelse om fullständig bönhörelse.

En afton i slutet af november erhöll Vera af fru Karasoff befallning att bege sig till en stuga på

andra sidan om floden, för att kalla en der boende lifeena qvinna till arbete på gården till påföljande morgon.

Aftonen var mörk, endast en och annan stjerna tindrade svagt på himlahvalfvet. Vera kände sig något rädd att ensam nödgas vandra den ensliga vägen, men vågade ej yttra något derom för sin stränga matmor.

Hon påklädde sig därför genast sina ytterkläder och gick med snabba steg ut ur huset. — Men knappast hade hon gått några famnar, förrän den friska luften och qvällens stillhet verkade lugnande på hennes oroliga sinne. Hon påskyndade sina steg och efter en half timmes vandring uppnådde hon målet. Sedan ärendet blifvit uträttadt och några vänliga ord vexlats, begaf hon sig utan något dröjsmål på hemvägen. Dock gick hon nu långsammare, emedan den mulna himmelen något klarnat och stjerna efter stjerna tändes och spred sitt vänliga sken öfver landskapet. Vera med sin lifliga fantasi kunde ej afhålla sig från att i tankarna flyga från den ena stjernan till den andra. Ack, tänkte hon, om det stode i min makt, så skulle jag nedtaga den klaraste af alla dessa himmelens stjernor och låta den stråla för bilden af min Tsars skyddshelgon.

Sålunda hade hon småningom utan att sjelf märka det, framkommit till godsets trädgård och var just i begrepp att stiga inom inhägnaden, då hon kände sig fasthållen af tvenne starka armar.

Ett rop af förskräckelse undslapp henne och då hon vände sig om, mötte hennes blick förvaltarens glödande ögon.

Tyst, sade han med dämpad röst, jag skadar er

ej, jag vill endast omfamna och kyssa er, Vera, herrliga, vackra flicka!

Dödligt förskräkt lösrykte Vera sig ur hans omfamning och stirrade med afsky på fridstöraren och hans brinnande ögon.

Låt mig gå i fred, sade hon med darrande stämma, ni må ej våga närma er mig!

Vågar jag ej, utropade Dmitrij. Ni är så ung ännu, ni förstår ej, huru en man sådan som jag kan älska. Hör mig! Jag älskar, jag tillber er och icke långt härefter skall ni vara min fästmö.

Dmitrij skyndade sig efter Vera, som emellertid då hon kände sig fri, ville lemna stället; men innan hon hann förhindra det, var hon åter omfamnad af Dmitrij.

Nu är du min och skall ej vidare undkomma mig, hviskade han.

Vera kände, huru Dmitrij närmade sitt ansigte mot hennes. Hon utstötte ett ångestskri och uppbjöd hela sin styrka för att befria sig från den förhatliga mannen, men Dmitrij tryckte henne fastare till sitt bröst och en glödande kyss brann på Veras panna.

Då hörde hon en manlig stämma utropa: Usling, hvad tar du dig till? Och i och med detsamma kastades förvaltaren åt sidan och Vera var fri.

En het strid utkämpades bredvid henne af tvenne karlar och vid stjerneljuset igenkände hon i den ene af desse — Alexander; det var han som hade räddat henne.

Med bevingade steg lemnade Vera platsen, och då hon inkom i sitt lilla rum, föll hon till hälften sanslös mot sängen.

För Vera blef det klart denna aftonstund, att hon

icke mera befann sig i barnaaldern. Den djupa afsky hon kände för Dmitrij trängdes snart tillbaka för en annan, en fullkomligt ny och sällsam känsla, som nu bemäktigade sig hennes själ. Hon reste sig, hennes kinder glödde, hon tryckte handen mot det klappande hjertat och hviskade långsamt med dämpad röst: Alexander, jag älskar dig!

Dmitrij hade under den utkämpade striden i Alexander funnit sin öfverman. Detta retade honom, men ännu mer plågad kände han sig vid tanken på att Alexander äfven möjligen skulle vinna Vera framför honom. Dessa tankar upptogo Dmitrij ständigt, och ehuru han icke kom i tillfälle att bedöma, om Vera verkligen hyste intresse för rivalen, kunde han dock ej förhindra, att misstankar derom dagligen plågade honom.

En dag fick han en enligt hans åsigt lycklig idé. Alexander måste bort härifrån, tänkte han, och då blir det mig lätt nog att vinna Vera; för öfrigt skall frun nog hjälpa mig, om jag hos henne anhåller om Veras hand.

Samma dag begärde och erhöll förvaltaren tillträde till fru Karasoff.

Efter ett långt samtal aflägsnade sig Dmitrij, medan ett belåtet leende lekte på hans läppar. Då han i trädgården gick förbi Vera var han frestad att säga henne: Snart, snart är du min.

Fru Karasoff satt högt värde på förvaltaren och ansåg, att Vera vore att lyckönska, om hon blefve upphöjd till Dmitrijs hustru, medan hon på samma

gång fann det tillernade äktenskapet lyckligt äfven för Dmitrij, ty Vera hade för hvarje dag mer och mer vunnit sin matmors gunst.

Olga, som ganska snart skulle sändas till ett flickinstitut, behöfde ej mera jemt sin kammartärna; men i alla fall önskade fru Karasoff icke, att Vera skulle ingå giftermål, innan hon fyllt nitton år. Emellertid ville hon rådgöra om saken med sin man. Han måste ju sjelf inse nyttan af att ställa allt till Dmitrijs bästa, ty en så pålitlig förvaltare skulle de hafva svårt att finna, om Dmitrijs intresse för godset svalnade.

Då herr Karasoff fick del af Dmitrijs giftermålsplaner och förslaget att sända Alexander bort från godset, instämde han i allt i sin hustrus åsigter. Vera kunde ej giftas bort bättre, menade han, och det pågående kriget kräfde nya krafter för att fylla de stupades platser inom trupperna vid Krim. Och som Alexander var lämplig till soldat, skulle han de närmaste dagarna sändas till krigsskådeplatsen.

Ljuba hade med förtvifladt lugn emottagit underrettelsen att hennes son, liksom förut hennes man, skulle lemna henne. Det gamla hjertat hade så ofta blödt och lidit, att detta slag icke mera tyktes komma fullkomligt oväntadt. Emellertid ville hon dock göra allt hvad som stod i hennes förmåga för att afvända den hotande olyckan. Hon begaf sig därför en tidig morgonstund med af fruktan osäkra steg till sin husbonde och bad för sin son; men allt förgäves, innet kunde ändra herr Karasoffs beslut.

Vera hade blott en enda gång sett Alexander

sedan den afton då han räddat henne, — de hade händelsevis träffats nere på bron, der Alexander närmat sig henne; och der hade deras ögon mötts i en lång varm blick.

Vera var efteråt ledsen öfver, att hon då icke hade tackat Alexander för det beskydd han den mörka aftonen gifvit henne, utan tyst skiljts ifrån honom; äfven Alexander hade gått vidare utan att tala med henne.

Vera blef öfvervældigad af ängslan, då fru Karasoff berättade henne, att Alexander skulle sändas till krigsskådeplatsen. Hon måste beherrska sig inför sin fru, men inkommen på sitt rum gret hon tårar, heta som de hon för två år sedan gjutit i föräldrarnas låga stuga.

Heliga Maria, utropade hon, hvarför måste jag utstå äfven denna skiljsmessa?!

En knackning på dörren afbröt Veras konvulsiviska snyftning, skyndsamt borttorkade hon sina tårar och öppnade för Mascha, som äfven gråtande inträdde i rummet.

Barn, sade hon, de, som magten äga, äro grymare än månet oskäligt djur. Gamla Ljuba har ej lidit nog, nu måste hon äfven se sin son vandra ut i kriget. Kom med mig till henne Vera, hon kan i afton behöfva någon vän hos sig. Alexander skall resa i morgon afton.

Tror du, Mascha, att vi våga gå? Hvad säger frun, frågade Vera.

Jo, följ du lugnt med mig! Herrskapet är borta, de komma ej hem så snart.

Vera var genast färdig, och med Mascha begaf hon sig till den välbekanta stugan.

Ljuba satt stilla gråtande i sin stol framför bordet, der théet orördt hade kallnat.

Hon sade att hon väntat på sin son hela eftermiddagen och hoppades, att han snart skulle komma.

Mascha och Vera togo plats och de tre qvinnorna funno lindring hvar i sin olika smärta genom vissheten, att de förstodo hvarandra.

Vera, sade Ljuba och aftorkade sina tårar, du barn har hittills fått lefva ett lyckligt lif; lär dig tidigt att icke för mycket fästa dig vid lifvets goda! Jag anar, att svåra dagar snart skola gry för dig.

Hvad menar du, Ljuba, frågade Vera förskräkt.

Vet du ej, att förvaltaren vill ha dig till hustru, att det är han som förjagat Alexander från godset?

Den ogudaktige, utropade Vera; aldrig, aldrig blir jag hans!

Stilla, stilla mitt barn! Mins att du är lifegen, att det finnes dem som kunna bestämma öfver dig äfven i detta fall och att vår matmoder sätter högt värde på förvaltaren.

Du utsäger, Ljuba, hvad jag anat, sade Mascha. Dmitrij har allt från den dag Vera kom bland oss fattat tycke för henne och troligen beslutit att taga henne till sin hustru, men jag inser ej att Alexander därför måste sändas i krigstjenst. Dmitrij känner nog, lika väl som någon annan, att en lifegen måste lyda sin husbonde och matmoder och att han sjelf genom den gunst han lyckats vinna, hade kunnat förskaffa sig deras löfte till sitt tilltänkta äktenskap.

Mascha bemärkte ej den djupa rodnad som purprade Veras nyss så bleka kinder, men Ljuba, den ömma modern, hade redan länge anat, att de unga voro fästade vid hvarandra.

Emellertid afbröts kvinnornas samtal, Alexander trädde in. Han blef gladt öfverraskad att finna Vera hos modern; för ett ögonblick lyste hans dystra blick upp, och varmt helsade han på dem alla.

Moder, utropade han, jag medför sorg- och glädjepost till dig. Vår store Tsar Nikolaj är död sedan tre dagar tillbaka, och Alexander II är nu vår milde herrskare.

De tre kvinnorna hade rest sig. Vera stirrade upprörd mot den talande: Hvad säger ni, Alexander, utropade hon. Är min Tsar nu allas vår Kejsare! Du Heliga Maria, då slutar nog det förfärliga kriget snart, en bättre tid skall randas för en hvar af oss. Väl-signa, store Gud, den milde herrskaren!

Ja, man säger verkligen, att kriget nu skall ändas, att detta blir Alexander II:s första regeringshandling. Dyra moder, fatta mod nu i afskedets stund; måhända kommer jag snart igen hem från krig och fara.

Allt sker som Gud vill, svarade den gamla Ljuba och korsade sig. Låtom oss verkligen hoppas, att en ny tid skall randas för ryska folket under denna monarks lefnad.

Mascha och Vera blefvo tvungna att skynda hem, deras herrskap hade måhända återvänt tidigare, då underrättelsen om Kejsarns död troligen äfven nått dem.

Alexander qvardröjde hos sin mor, men vid dörren hviskade han till Vera: Får jag tala vid er, Vera, några ord ännu i afton i Maschas rum, säg?

Ja, svarade Vera, ni skall träffa mig der efter théet.

Upptagen af sällsamma tankar och aningar, gick Vera drömmande vid Maschas sida utan att höra på Mascha, då hon tilltalade henne.

Mascha fann därför bäst att tyst vandra vägen framåt.

Klockan slog tio på aftonen, då Vera försigtigt begaf sig till Maschas rum. En lampa spred sitt ljus derinne, och lutad mot ena väggen stod Alexander, väntande på henne.

Då dörren sakta öppnades, spratt den unge mannen till. Det djupt sorgsna uttrycket försvan och Veras hand låg fast och trygg, slutet inom hans båda.

Vera, jag älskar dig, utbrast han; jag har hållit af dig från den stund du gråtande lemnade ditt förra hem. — Säg, att äfven du hyser liknande känslor för mig och i framtiden vill blifva min hustru!

Vera blickade upp mot den unge mannen; hon behöfde ej ord, hennes ögon talade ett språk som icke kunde missförstås.

En timmes lycka beskärdes nu dessa två. De visste vardera, att det skulle blifva den första och enda under mycket lång tid — kanske under hela deras lif, men liksom rädda, att den ena skulle ana den andras tankar, skiljdes de åt utan att med ett sorgens ord störa den korta, sälla stund som blifvit dem förunnad.

Du tänker ju alltid på mig, Vera, frågade Alexander, då han slutligen med svårighet kunde förmå sig att säga henne farväl.

Ja, svarade Vera, alltid, — in i döden!

Kejsarsorg var anbefald, och äfven i Karasoffska hemmet vidtogos åtgärder för sorgen.

En vecka efter Alexanders afresa underrättades Vera helt kort af sin matmoder, att Dmitrij Alexejeff blifvit bestämd till hennes man.

Efter denna underrättelse tillbringade Vera många plågsamma timmar på sitt rum. Ack, hon visste för väl att hon icke egde makt att motsätta sig sin matmoders befallning. Försänkt i tårar hörde hon midnattsklockan slå. Hon kastade förtviflad en shawl omkring sig, luften i rummet blef henne för qvaf, — hon skyndade ut och vandrade omedvetet mot Ljuba stuga. Framkommen till stugans dörr ihågkom hon, att det var natt och att hon ej finge störa den gamla; hon vände därför om för att bege sig på återvägen, men Ljuba, som legat vaken och hört Veras fotsteg, öppnade sitt lilla fönster och frågade, hvem det var som så sent uppehöll sig ute.

Det är en olycklig, svarade Vera och skyndade tillbaka, dörren stod öppen, hon inträdde till sin gamla vän.

Tigande förde Ljuba den unga flickan till en stol, der Vera, öfverväldigad af smärta och hopplöshet, brast ut i våldsam gråt.

Ja så, jag anade rätt, yttrade Ljuba. Barn, lugna dig, vi skola tillsammans bedja helgonen hjälpa dig.

Ljuba påtände lampan vid gudabilden, föll ned på sitt ansigte och anropade de himmelska makterna att från allt ondt beskydda och bevara de två unga, hvilka stodo hennes hjerta så nära.

Vera knäböjde äfven och den gamlas förtröstansfulla bön lugnade hennes själ.

Mitt barn, sade Ljuba, jag vet att du och Ale-

xander älsken hvarandra — han berättade mig allt före sin afresa — för våra ögon synes det omöjligt att ni nånsin skolen få tillhöra hvarandra, men för Gud är intet omöjligt. Bär din svåra pröfning undergifvet, sätt dig icke upp emot ditt husbondefolk! Derigenom skulle du blott försvåra din ställning. Försök endast att öfvertala Dmitrij att vänta; du är ung och han är ung, bröllopsdagen kan därför uppskjutas.

Vera återvände till sitt rum och insomnade mot morgonen, trött efter alla de själsqual hon lidit.

Dagen efter denna ödesdigra natt måste Vera beqväma sig att samtala med Dmitrij. Hon mötte honom i trädgården i det stora lusthuset.

Ändtligen, ändtligen eger jag dig, Vera, var den helsning hvarmed Dmitrij mottog henne. Jag skall inviga dig i de framtidsplaner jag uppgjort för mig och min blifvande hustru.

Vera satte sig viljelöst på den bänk, till hvilken han förde henne, och uppfångade ett och annat ord af de ljusa förhoppningar, för hvilka den lycklige Dmitrij försökte att intressera henne. — Vi nödgas visserligen vänta ännu ett par år innan jag får hemföra dig såsom min hustru, fortsatte Dmitrij; men under denna tid skola vi bättre lära känna hvarandra. Ja Vera, jag hoppas att du skall skänka mig din kärlek, blott du lär känna mig.

Den unge mannen böjde sig emot Vera, han ville blicka in i hennes ögon, men Vera drog sig med ovilja ifrån honom.

Med en känsla af lättnad hade hon uppfattat, att hon ännu två år skulle vara fri, och lik en drunknande grep hon efter detta halmstrå samt ansåg sig därför äfven kunna undandraga sig den förhatliges smekningar.

Dmitrij var en klok man, han visste, att med tålmod vinnes mycket; han låtsade därför icke märka sin fästmö's kallsinnighet. Måhända skulle det åtgå någon tid, förrän hon vande sig vid deras förhållande; men slutligen hoppades han dock att hennes motsträfvighet skulle öfvervinnas af hans glödande kärlek.

Under högsommaren år 1855 var för krigets skull rysk militär förlagd öfverallt längs Finlands kuster och inqvarterad i nästan hvarje gård. En regementschef med åtta officerare, regementsläkare och betjening bodde på Åby, friherre R:s präktiga gods i Esbo socken, och hade fått sig rum anvisade i ena flygeln af den friherrliga byggnaden. För soldatesken åter var en skild provisorisk kasern af bräden uppbyggd.

Friherre R. var en femtioårig man och hans hustru likaledes ett äldre, men ännu ståtligt fruntimmer. De voro båda af gammal finsk adel och åtnjöto mycken aktning och tillgifvenhet af grannar och underlydande. Deras barn hade erhållit en vårdad uppfostran. Den äldste, en son, var tjugufem år gammal och tjenade såsom löjtnant vid finska gardet, som ifrågavarande tid stod i Ryssland. De tre öfriga barnen voro döttrar, af hvilka den äldsta, vid namn Elisabeth, allmänt ansågs som familjens skönhet. Hon var lång och smärt, hade ett fint formadt ansigte och själfulla ögon. Den andra i ordningen, den glada, älskliga Karin, var nyss fyllda nitton år och kunde ännu ofta leka springlekar med sin yngre syster Sigrigrid, som var tretton år gammal. Lilla Sigrigrid åter

var en vacker flicka med ett par mörka, blixtrande ögon och med en krans af svarta, något egensinniga lockar om sitt täcka hufvud.

I hvardagsrummet på Åby sutto friherrinnan och hennes äldsta dotter och rådgjorde med tvenne sömmerskor, hvilka omgifna af tyger och hvarjehanda sytillbehör arbetade med synnerlig flit.

Nu gäller det att vara flitig, sade friherrinnan. Vill mamsell Ström öppna fönstren, så blir det något svalare. Elisabeth, vi kunna ju fålla rimsorna der ute på verandan, tag hela bundten med dig! Karin får lof att också sitta stilla i dag vid sitt arbete.

Alla dessa arbeten voro ämnade att blifva färdiga till den stora balen som regementschefen, öfverste Karasoff, följande söndag skulle gifva i ett för tillfället uppbygdt lusthus i Åby park.

Öfversten var en liflig och ungdomlig, ogift man af omkring trettio års ålder. Hela denna sommar hade han varit stationerad på Åby och jemte sina officerare förkortat tiden med åtskilliga nöjen, dem han tid efter annan tillstält.

Den ståtliga Elisabeth R. med sina systrar och den i grannskapet boende fru Peranders döttrar hade mycket intagit de artiga krigarena. Som flickorna voro hemmastadda i franska och tyska språken samt Elisabeth, som genomgått Smolna institut, dessutom i ryska språket, kunde konversationen ofta blifva rätt liflig.

Elisabeth hade låtit lyfta sitt sybord på den öppna verandan, som vette åt trädgården, och satt nu flitigt öfver sitt syarbete, väntande Karin, som af modern blifvit eftersänd.

De otaliga blommorna i trädgården och det ny-

slagna höet på ängen, som stötte intill huset, uppfylde luften med en angenäm vällukt.

Ack, hvad här vore skönt, om blott hettan vore mindre och om man icke hade en sådan brådska med dessa arbeten, sade Elisabeth till sig sjelf och strök med handen de fina lockarna från pannan. Om det ej vore hans födelsedag, skulle jag verkligen icke beqväma mig att sitta här med ett syarbete.

Långsamt lät hon arbetet sjunka i sin famn, och de mörka ögonen irrade drömmande ut öfver trakten. En djup suck banade sig väg öfver de halföppna läpparna, och med sakta röst sade hon: Ja, det står ej att hjälpas, denna känsla är kärlek, jag känner det tydligt; måtte blott min lugna yta kunna hemlighålla allt för de blickar, hvilka i söndag skola försöka att utforska mig! Pappa och mamma skola aldrig vägra sitt bifall, då det blir allvar, det vet jag nog; och att döma af allt hvad jag funnit blir det väl allvar snart nog. Han älskar mig, det vet jag, men kan ej ana med hvilken innerlig värme jag besvarar hans känsla — —

Elisabeth, Elisabeth, hördes Karins glada stämma, är du i ordning med krimskramset? O, det riktigt förskräcker mig att nödgas sitta stilla och sy en sådan herrlig dag som denna! Men hvad går åt dig, fortsatte Karin och stannade tvärt framför systemen. Du ser ut som, — ja, huru skall jag säga, — nästan tror jag som en blind, hvilken med ens fått syn — du är dig ej lik, hvad tänker du på?

Elisabeth hade rest sig, systemens anmärkning kom så plötsligt, att hon rodnade djupt och svarade med osäker röst: Nå men käraste Karin, du ser visst syner; huru skulle jag vara mig olik? Lös upp dina

hattband, här finns nål och tråd, börja nu flitigt med dina linongsrimsor.

Vet du, Elisabeth, jag mötte öfversten der nere vid qvarndammen. Han frågade, om vi ej skulle hafva lust att försöka hans nya ekipage, och just då jag helt lycklig tackade och föreslog honom, att vi kunde resa till flickorna Perander, kom bud från mamma efter mig. Öfversten såg helt ledsen ut och bad mig fråga dig, om inte du ville uppoffra någon timme på eftermiddagen och rida till hafsstranden med honom. Den löjliga karlen måste sedan hafva ångrat sig, ty då jag redan sagt honom farväl och begaf mig hitåt, skyndade han efter mig och sade: Det är dock kanske bäst att ni icke frågar er syster; hon vill det dock ej, det vet jag så väl.

Huru ni behagar, svarade jag och påskyndade mina steg; men Elisabeth, gif mig nu sytillbehör, jag skall försöka att vara flitig. Måhända kommer du sedan i afton med mig till flickorna Perander, jag längtar riktigt att se dem och höra, om Edit blifvit färdig med sin baldräkt.

Det vill jag gerna, svarade Elisabeth; en promenad genom skogen skall blifva riktigt uppfriskande, och det förtjusande Toivola längtar jag att se.

Nu blefvo flickorna ifriga med sina arbeten. Karin sjöng en glad visa, pratade och skrattade under arbetet, medan Elisabeth försökte få det klart för sig, hvarför Karasoff skulle återtaga sin inbjudning till henne att på eftermiddagen rida ut med honom. Huru gerna skulle jag ej följt till hafvet denna herrliga dag, tänkte hon, och då blifvit i tillfälle att pröfva hans nya häst! Troligen skulle han erjudit mig att rida den.

Medan de båda systrarna med prat och flitigt

arbete förkortade tiden, stod Sigrid på stallsbacken för att åse, huru Karasoffs gamla kusk lät den nya, frustande hästen springa lina. Den skulle motioneras och gamla Paul var stolt att få låta den nyfikna folkhopen beundra sin favorit. Huru ofta hade han ej låtit både yngre och äldre hästar sålunda springa i ring; han stod äfven nu, med det gråa håret lätt betäkt af en kuskhatt, helt lugn och förnöjd i midten af den bestämda terrängen. Öfversten och ett par unga officerare närmade sig stället, de ville åse det eldiga djurets krumsprång.

I vild galopp flög den unga hästen förbi åskådarna och redan började Paul söka förmå den till saktare lopp, då linan brast och hästen, befriad från allt tvång, i ilande fart åtskiljde den uppskrämde folkmassan och sprang bort emot skogen.

Gamle Paul bleknade, och utan ett ögonblicks betänkande sprang den åldrige mannen, åtföljd af flera soldater, för att taga fatt hästen.

Slutligen upphunno de densamma nedanför en brant klippa, men tyvärr, — det sköna djuret kunde ej längre röra sig framåt, af orsak att dess ena framfot var vrickad.

Öfverste Karasoff, som jemte folket skyndat efter Paul, såg genast att hästen var skadad.

Kanalje, ropade han mot den åldrige kusken, hvad har du gjort? Huru vågade du profva en ung, dyrbar häst med en gammal lina? Tjugufem käpprapp har du förtjenat och dem skall du få, din gamla skälm! Marsch i arrest!

Herre, svarade Paul, medan stora tårar fylde hans ögon, ni har rätt, jag är mycket skyldig och det skall ej kunna bedröfva eder mer än mig, att hä-

sten skadats. Men det oaktadt ber jag er förlåta mig — ni vet, att jag är sextio år, och jag har ännu aldrig blifvit pryglad. Förlåt mig, ers nåd, och underkasta mig icke den stora skammen att nu på er befallning blifva piskad!

Vågar du göra invändningar, du usla hund?! Förens karlen genast bort från min åsyn i arresten och kallen på fältskären att se efter hästens fot!

Med häpnad åsågo och åhörde det till platsen ankomna arbetsfolket från gården öfverstens vredesutbrott. De förstodo visserligen ej, hvad han sade, men af den häftiga rösten och Pauls betrykta utseende fruktade de det värsta.

Skall Paul pryglas, sade Sigrid till sig sjelf.

Paul hade, som de flesta ryska soldater, varit mycket vänlig mot alla barn på godset, äfvenså mot Sigrid, — hon kände därför genast medlidande med den gamle kusken.

Nu är ej tid att förlora. Elisabeth kan nog beveka öfversten, jag vill skynda till henne och bedja om hennes förord för arme, gamle Paul. Öfversten måste förlåta honom. — Derpå skyndade Sigrid i fullt språng emot hemmet och råkade snart sin mor jemte sina systrar på verandan.

Hvad säger du, utropade Karin, då Sigrid i lifliga ord beskrifvit hela olyckan; tror du verkligen att öfverste Karasoff skall låta prygla den gamle, hederlige kusken?

Helt säkert; ack huru grym han kunde se ut! Du, Elisabeth, måste bedja för Paul.

Hvad kan jag uträtta, svarade Elisabeth, som upprörd och blek åhört system; jag är öfvertygad om att öfverste Karasoff vid närmare besinnande sjelf nog

inser, att det var en olycka, som den gamle mannen icke kunde förutse.

Emellertid hade flickorna bortkastat sina arbeten och trädt ut i trädgården.

De sågo och hörde folket pratande och knotande återvända från skogen och uppe vid stallet voro flere soldater samlade.

Friherrinnan R. trädde ut från huset och bad sina döttrar lemna denna tilldragelse utan uppmärksamhet. Vi kunna och böra ej blanda oss i öfverstens affärer, sade hon; det passar sig ej, jag är öfvertygad om att allt slutas väl, blott öfversten hunnit lugna sig.

Vana att hörsamma moderns råd, återvände de unga in i huset, der middagsbordet väntade på dem. Man talade ej vidare om olyckan med hästen, men Elisabeth kände en obehaglig oro, hvilken hon förgäfvets försökte nedtysta. Hon tog sin hatt och beslöt att bege sig ut i skogen för att sålunda återvinna jemnvigt i sitt sinne.

Officerarene jemte öfversten hade genast efter middagen rest till en grannby, der äfven ett kompani militär var inqvarteradt; hon kunde därför i allsköns ro begifva sig åstad utan att frukta för något möte.

Den friska doftande barrskogen gaf, som Elisabeth hoppats, hennes upprörda sinne ett visst lugn. Hon hade uppnått en backe, från hvilken utsigten var utomordentligt storartad. Hon aftog sin hatt och satte sig ned på en af de med mjuk mossa beväxta stenar, hvilka lika buketter funnos kringströdda i trakten. — Hon blickade bort mot öppna hafvet som likt ett blått band sammanknöt himmel och jord. Elisabeth hade ända från sin barndom älskat hafvet och njöt nu därför i fulla drag af den storartade tafla, som låg ut-

bredd framför henne. Hjertat vidgades, tyckte hon, men oron som tyngt henne ville icke öfvergifva henne. Elisabeth nedlutade sitt hufvud mot handen och brännheta tårar droppade ned från hennes ögon.

Plötsligt reste hon sig, då hon hörde prassel i skogen. Hon fattade sin hatt och ville åter påtaga den för att anträda hemvägen, men i detsamma närmade sig öfverste Karasoff, halft springande, på en gångstig genom skogen. Han såg så upphettad ut och i hastiga, korta ord helsade han och frågade om han skrämt henne.

Elisabeth rodnade starkt, men svarade uppriktigt, att han verkligen skrämt och öfverraskat henne, jag trodde, sade hon, att ni var bortrest; jag hörde att ni rest ut strax på eftermiddagen.

Sitt då en stund här med mig, bad han, jag vill ej se er så uppskrämd. Fröken Elisabeth, det är mycket länge sedan jag haft den lyckan att på tumanhand tala vid er. Längtan härefter gjorde, att jag afsteg vid röda torpet, bad de öfriga officerarne begagna mitt ekipage, samt vände ensam hem längs denna skogsväg. Hvilken lycklig slump förde er, fröken Elisabeth, hit, säg uppriktigt, längtade ni liksom jag, efter hafvet? Vi hafva ju stundom öfverensstämt i våra tycken.

Elisabeth hade återtagit den plats, från hvilken hon uppstigit, blickade upp till Karasoff, som ifrigt och varmt gjort henne nyss nämnda fråga, och svarade med låg, något darrande stämma: Ja, jag längtade till denna min favoritplats, för att få njuta af naturens storhet och af dess förmåga att gifva jemnvigt åt en orolig människosjäl.

Orolig, utropade Karasoff; har ni, fröken, varit orolig — kan ni verkligen vara det? Jag trodde ni

alltid hade inre jemnvigt; säg, hvad oroar er, låt mig få veta det!

Elisabeth höjde sina ögon mot den unge mannen och sade: Herr öfverste, jag har varit orolig för er skull.

Mera hann Elisabeth ej säga, ty Karasoff störtade upp från sin plats och utropade med blixtrande ögon och skälvande läppar: För min skull! På hvad sätt har jag misshagat er? O, tala, tala! Något svårt missförstånd har visst denna sista tid velat störa det goda förhållande som egt rum oss emellan och gjort mig så obeskrifligt lycklig. Min fröken, jag besvär er, låt mig höra hela sanningen?

Elisabeth kände liksom en krampaktig ryckning i sitt hjerta, hon vågade knapt blicka upp till den glödande, passionerade mannen, som böjd mot henne lät sina bruna ögon forskande hvila på henne.

Herr öfverste, sade hon slutligen, ni måste ursäkta mig att jag lånat mitt öra åt förtalet, jag inser i detta ögonblick att jag onödigtvis oroat mig.

Förtalet, upprepade Karasoff; ja så, man har velat nedsvärta mig inför er — ni talar i gåtor, jag besvär er, låt mig veta, hvad det är man påbördat mig!

Elisabeth ville göra undanflykter, men det var för sent, Karasoff blef mer och mer otålig och slutligen sade han, till hälften retad: Jag trodde ej att ni, fröken, skulle vilja plåga mig, såsom ni nu gör. Tro mig, jag föreställer mig säkert hela denna historia mycket svårare, än den måhända är. Ni känner ännu ej hvilken häftig, misstänksam karaktär jag eger.

Nå, jag vill då berätta er allt, svarade Elisabeth; men försök att icke anse mig indiskret, ni har på sätt och vis tvungit mig att tala. Jag hörde på förmid-

dagen, att ni erhållit er nya häst och att ni var mycket nöjd med den. Och så berättade man mig senare, att samma häst blifvit skadad genom någon uraktlåtenhet af eder gamle, tillgifne kusk och ni därför skulle hafva dömt den ålderstigne, redlige mannen till prygelstraff; men säg mig, det kan ju ej vara möjligt?

Var detta allt, frågade Karasoff till hälften förvånad, till hälften misstrogen.

Ja, svarade Elisabeth, var det ej nog?

Vet ni då ej, att han är lifegen, frågade Karasoff. Han har sedan sin barndom tillhört det gods, som eges af min far.

Öfverste Karasoff, utropade Elisabeth, som blek hade rest sig vid hans lugna förklaring, tala ej så! Jag vill ej tro, att ni menar hvad ni säger. Det är väl ej möjligt, att ni skulle kunna anse den ena människan genom födelsen att ega ett lägre menniskovärde än den andra — nej jag kan ej, jag vill ej tro det! Om ock i ert fädernesland lifegenskapen ännu kvarstår, så måste väl ni med ert upphöjda tänkesätt beklaga detta förhållande och aldrig glömma den aktning ni är skyldig hvarje, af Gud skapad mensklig varelse.

Karasoff hade aldrig hört Elisabeth så varmt och ifrigt uttala sina tankar; han blef därför helt slagen och visste till en början ej, huru han skulle bemöta henne.

Min fröken, utropade han ändtligen i det han slöt Elisabeths kalla händer i sina samt blickade varmt på henne, jag kan ej säga, huru ondt det gör mig att nödgas stå oförstådd inför er. Men hyckla, det kan jag ej, och därför måste ni höra mina tankar, så obegripliga och sårande de ock kunna förefalla er.

Elisabeth ville lösslita sina händer, men Karasoff slöt dem blott fastare i sina och bad henne sitta en stund ännu bredvid honom; han ville förklara allt.

Vet ni, min fröken, började han, för att förstå mig måste ni till en början försöka att göra det klart för er, att en lifegen ej kan behandlas såsom en fri person, ty han står genom sin uppfostran på en ståndpunkt, som skulle göra det omöjligt för honom att uppfatta en högre stående persons vänlighet såsom annat än svaghet. Tro ej, att det var med glädje jag bestämde straffet för Paul; nej, långt derifrån! Men jag kunde ej annat, ty om ett fel sådant som hans finge bli ostraffadt, fruktar jag att de alla skulle uppresa sig till våra herrar. Det är för våra lifegnas eget bästa som ögonblicklig dom måste följa på felen. De lära sig sålunda likt oförståndiga barn att vara mera uppmärksamma på sig sjelfva. Tro mig, godhet skulle alstra håglöshet, stränghet deremot uppfostrar män.

Elisabeth skakade sorgset sitt hufvud, hon kunde ej fatta att hon hörde rätt, att den man som hon älskade kunde vara så kortsynt.

Öfverste Karasoff, sade hon, har ni någonsin betänkt, att er kusk är lika gammal som er far? Han var redan en mogen man, då ni var ett barn. Om han ock, Gudi klagadt, nödgats förspilla sitt lif under lifegenskapsoket, så kan ni väl icke tro att han under denna långa lefnadstid icke lärt sig att se lifvet med andra ögon än ett oförståndigt barns. — Jag har hört, att han aldrig ådragit sig prygelstraff, tror ni då verkligen, att ni nu skall kunna uppfostra honom och det genom grymhet? Nej, afbryt mig ej! Vi förstå ej hvarandra i denna punkt; måhända ligger orsaken härtill i de olika förhållanden som existera i ert och mitt fo-

sterland. Jag tror dock, att en tid skall komma, då ni måste gifva mig rätt och erkänna, att kärlek mera adlar ett människosinne än hårdhet. Gif aktning åt hvarje människa, så skall ni sjelf vinna aktning och tillgifvenhet af alla, som förr endast fruktat er. — Men det är sent, vi skola nu bege oss hem, de sakna mig.

Fröken Elisabeth, var ej hård ni i er tur mot mig. Jag har sagt eder, att jag icke vill stå osann inför er och kan därför ej medge att ni öfvertygat mig, men jag besvär er att icke helt och hållet undandraga mig er vänskap som jag ibland hoppats på. Och såsom ett bevis på den stora beundran och tillgifvenhet jag hyser för er vill jag lofva er, att Paul denna gång skall befrias från straffet. Han måste i och med det samma lemna sin tjänst, men tro ej att detta är honom obehagligt, han skall med fröjd resa hem — ni har alltså beredt honom en stor glädje.

O, jag tackar er, utropade Elisabeth och räckte Karasoff sin hand, tro mig, ni skall aldrig behöfva ångra er denna godhet.

Elisabeth var glad, att hon kunnat utverka förlåtelse för den gamle kusken; Karasoff skulle ej stå som en hård barbar i hennes omgifnings tanke. Det var endast hon ensam, som kände honom i denna sak helt och hållet.

Elisabeth och Karasoff gingo tysta vägen framåt. Plötsligen stannade de, ty från gården, som låg framför dem, hördes oroliga bullrande stämmor och folkhopar syntes samlade på den stora stallgården.

Jag måste skynda förut och lemna er, någon stafett har vist anländt, sade Karasoff och helsande med handen begaf han sig framåt.

Strid, strid, hördes det från den sammanpackade

hopen — bud hade kommit, att engelsmännen visat sig utanför Helsingfors och att krigets fasor hvarje ögonblick hotade den vackra finska hufvudstaden.

Karasoff hade fått ordres att med sitt regemente genast begifva sig till Sveaborg.

Trossen skramlade, folket hojtade och Karasoff gaf befallningar till alla.

På aftonen, då allt var i ordning till morgondagens aftåg, satt Karasoff i sitt rum och öfvertänkte mångahanda angelägenheter.

Det knackade på dörren.

Stig in, sade öfversten.

En soldat visade sig: Herre, sade han, skall gamle Pauls straff ges nu i afton eller i morgon bitida? Allt är i ordning, som ni befalt.

Karasoff hade helt och hållet bortglömt den gamle delinqventen.

Petroff, sade han åt soldaten, ni behöfven ej utföra straffat, jag förlåter gamle Paul.

Soldaten ryggade förvånad tillbaka och korsade sig. — Ers nåd, sade han, Gud skall belöna er här eller i ett bättre lif.

Då soldaten aflägsnade sig, mumlade han för sig sjelf: Öfversten stupar visst i den batalj vi nu gå till mötes, annars skulle detta besynnerliga undantag ingalunda inträffat.

Kort derpå hörde Karasoff åter en knackning på dörren — denna gång var det Paul, som utan hatt och med tårfyllda ögon sprang fram till honom. Den gamle mannen nedföll vid sin unge herres fötter och sade med en af djup rörelse darrande stämma: Är det sant att ni förlåtit mig? — Den Heliga Jungfrun

skall välsigna er, — jag gamle fattige man kan ej nog visa er min tacksamhet.

Godt, godt, sade Karasoff, underligt berörd af den gamles tacksamhet. Månne dock den unga, oerfarna Elisabeth skulle hafva rätt, — flög det som en blixtnedslag genom hans hufvud; men i och med detsamma påmint han sig, att Paul möjligen anat, att han nu måste sändas hem och därför visat så stor glädje.

Nå, Paul, du får resa hem nu, sade öfversten, jag skall taga Alexander i stället hit.

Herre, utropade Paul, så kärt det vore att efter så många års skilsmessa återse min Ljuba och min son, ber jag dock er att yttermera öka er godhet mot mig och behålla mig kvar — nu då det snart blir fara, ville jag så gerna stå er, herr öfverste, närmast. Min arm är ej så svag, som man kunde tro, och då tacksamhet eldar hjertat, då blir man ung på nytt!

Hörde jag rätt, tänkte Karasoff; nå om du så vill, så må du stanna tills vidare, vi få väl sedan tänka närmare på saken; nu får du gå.

Öfverlycklig lemnade den gamle mannen sin unge herre.

Den gamle Paul talade om tacksamhet; skulle hon, mitt hjertas älskling, dock få rätt? Eller har hon förhexat mig, så att jag tillägger vanliga lösa fraser en djupare betydelse än de förtjena? Huru som helst känns detta mitt nederlag skönt och jag såge mer än gerna, att Elisabeth verkligen skulle hafva rätt och jag orätt. Karasoff promenerade af och an i sitt rum medan dessa tankar sysselsatte honom. Han såg på sitt ur, det visade $\frac{1}{2}$ 8. Officerarena skulle tillbringa qvällen hos deras värdsfolk. Karasoff utbytte den

svala hvita rocken mot en annan och begaf sig upp till hufvudbyggnaden.

I förmaket, der familjen var församlad, blefvo de unga officerarena med vänlighet emottagna. Samtalet rörde sig omkring den förestående drabbningen.

Nu få vi ingen bal, sade Sigrid och såg skälmskt på Karasoff. De dumma engelsmännen hade en vecka kunnat uppskjuta sitt besök.

Ni har rätt, svarade öfversten leende, men vi skola hoppas på lugna dagar igen, och då lofvar jag fröken Sigrid en rolig afton med åtföljande bal.

I morgon bittida alltså lemnar öfverste Karasoff Åby, sade baronen; jag hoppas ni snart skall återkomma.

Ja, herr baron, om jag ej stupar i den förestående striden, så nödgas jag inom ganska kort tid åter besvära herrskapet med min närvaro, svarade Karasoff och såg med en talande blick bort till Elisabeth. Men om jag skulle falla, så ber jag eder, herr baron, och hela er familj emottaga min och mina officerares hjertliga tacksägelse för all den välvilja och vänskap vi under vår vistelse här rönt. Det är väl ej heller omöjligt, att jag snart blir bortkommenderad och nödgas utbyta detta angenäma ställe mot något annat; men i så fall ber jag herr baron dock tillåta mig att någon gång besöka herrskapet här på det vackra Åby, der jag tillbringat en skön del af mitt lif.

Jag hoppas, såsom jag redan sade, på ett gladt återseende och äfven om herr öfversten skulle nödgas lemna orten, är herr öfversten alltid oändligen välkommen hos oss, svarade baron R.

Då théet serverats, skulle de unga företaga en promenad, för att njuta af den sköna, svala sommaraftonen.

Karin och Sigrid, till hvilka den glada regementsläkaren och ett par yngre officerare hade slutit sig, gingo något förut; Elisabeth åter åtföljdes af öfverste Karasoff.

Vi skiljdes så plötsligt, då vi på eftermiddagen sammanträffade, sade Karasoff. I morgon lemnar jag er, dock såsom jag fullt och fast hoppas endast för kort tid. Vågar jag, min fröken, under denna skiljemessa taga med mig medvetandet om att ni skall följa mig med en enda vänlig tanke?

Elisabeth, som genom folket hört om gamle Pauls ousägliga glädje, då han erhållit Karasoffs förlåtelse, kände sig i följd deraf ännu mer välstämd än vanligt emot öfversten och ville så gerna visa honom huru lycklig han gjort henne genom sin godhet mot Paul. Det var därför icke underligt, att hon med en innerlig blick såg upp till honom och med ovanlig värme svarade: Ja, herr öfverste, jag skall med mina tankar vara hos er och i mina böner bedja, att ert lif måtte skyddas, så att ni må blifva i tillfälle att äfven framdeles utöfva lika ädelmodiga handlingar som den ni öfvat mot er kusk.

Ni har således hört om Paul, svarade Karasoff. Ja, min fröken, han uppförde sig sannerligen annorlunda än jag hade väntat, och jag medger gerna att ni vunnit en seger öfver mig. Och för att ni må veta, att mina rättsbegrepp i grunden icke äro så alldeles afvikande från edra egna, ehuru de genom vanans och omständigheternas makt blifvit i praktiken något modifierade, så vill jag tillägga, att jag gerna såge att er seger i detta afseende blefve fullständig och att redan tanken på att så verkligen skall ske uppfyller mig med glädje.

Öfverste Karasoff, nu känner jag åter igen er, utropade Elisabeth.

De hade allt mer och mer saktat sin gång, så att afståndet emellan dem och de öfriga blifvit ganska betydligt.

Månen hade uppgått och spred sitt silfverklarsken öfver nejden. En stunds tystnad inträdde, men plötsligt utsträkte Karasoff sina händer mot den unga flickan och sade med glödande värme: Elisabeth! Elisabeth! Nu eller aldrig måste jag säga er det, som jag redan länge velat säga; jag älskar, jag tillber er, Elisabeth! Har ni mod att lemna ert goda föräldrahem och ert fosterland för att blifva min, en främlings, en krigares hustru? Säg, att ni har det, och ni gör mig utsägligt lycklig!

Elisabeth hade låtit honom fatta hennes händer. Hon yttrade ej ett ord, men lutade med tillit sitt täcka hufvud mot den älskades bröst.

Hemkomna gingo Karasoff och Elisabeth till Elisabeths föräldrar, i den upplysta salen på Åby och anhöllo om deras välsignelse.

Häpna åhörde de gamla deras bekännelse, men baronen fattade sig snart och sade, utsträckande händerna mot de unga: Karasoff, min vän, ni får i min dotter Elisabeth en stor skatt, det kan jag, ehuru hennes egen far, trygt påstå, och äfven er sjelf Karasoff, har jag under er vistelse härstädes lärt mig att värdera. Jag skänker eder därför af allt mitt hjerta min faderliga välsignelse. Må Herren följa eder på alla edra vägar, samt städse vara och förblifva eder tillflykt!

Modern omfamnade de unga och tillhviskade dem hvardera sin välsignelse.

Dagen derefter skulle regementet aftåga från Åby.

Ehuru klockan endast var 5 på morgonen, voro redan alla i det friherrliga hemmet uppstigna. Elisabeth som på aftonen för sina systrar omtalat sin förlofning, var den första som trädde ut i salen. En stund derpå inkom hennes mor, omfamnade henne och hviskade: Ja, min Elisabeth, en krigares fästmö måste alltid vara redo att skiljas från sin älskade. Jag hoppas dock, att bataljen denna gång icke blir farlig för de våra, skyddade som de äro bakom Sveaborgs fasta murar; vi kunna därför snart nog åter vänta din fästman.

Karasoff inträdde i detsamma. Elisabeth gick honom till mötes, och då Karin och Sigrid kort derpå inkommo, skyndade de sig emot systemns fästman och försäkrade att de båda förutsagt deras förlofning och att de voro så glada öfver densamma.

Farväl min Elisabeth, sade Karasoff och slöt den unga flickan till sitt bröst, om du skulle kunna blicka in i min själ, skulle du se, med hvilket friskt mod jag nu går faran emot, då jag vet att du är min och med dina tankar omger mig.

Elisabeth kunde ej tillbakahålla sina tårar.

Låt mig när du så kan, Constantin, få underrettelser om dig, du förstår, huru jag kommer att längta derefter.

Lita på mig, min älskade, svarade Karasoff, vinkade ett sista farväl och steg upp på sin otåliga häst.

Elisabeth och hennes systrar stodo på trappan tills sista dammolnet försvunnit efter den mot staden ilande skaran.

Med oro lyssnade friherre R:s familj till de täta kanonsalvor, som par dagar efter regementets afmarsch hördes ut till landet. Folket, som hade varit inresta till staden, berättade de vidunderligaste historier om tilldragelserna i Helsingfors.

Inne på Åby, der flickorna Perander äfven hade infunnit sig, var stor oro. Bombardementet hade redan pågått ett dygn, och inga underrättelser hade anländt från öfversten. Men plötsligt uppyrktes dörren och en tjenarinna anmälte, att gamle Paul stod i förstugan och önskade få träffa fröken Elisabeth.

Hvad har händt, utropade de unga och skyndade med Elisabeth ut till Paul.

Fröken, här är bref till er. Öfversten har ej förr kunnat skrifva, och jag fick lof att smyga mig under natten från Sveaborg för att slippa hit ut. Allt står ännu bra till, men fortfar bombardementet, är det ovisst, huru det går med staden. Våra kulor nå ej fienderna, då deras deremot kunna skada oss mycket.

Paul blef grundligt förplägad och afreste derefter tillbaka med ett bref från Elisabeth.

Öfversten skref om den brydsamma belägenhet, hvori besättningen på Sveaborg befann sig. Fästningens kanoner voro för små och gagnade till intet; men, slutade han, någon synnerlig skada har fienden ännu ej åstadkommit och all anledning är att förmoda att han icke skall uppehålla sig länge utanför Helsingfors.

Då Paul återkom till Sveaborg, var det natt. Kanondundret genljöd och de lysande brandraketerna flögo då och då genom luften. Just som den gamle

mannen framkommit till sin herre, hörde han ett genomträngande skri. Elden är lös, elden är lös, ropades från flere håll — och ganska riktigt flammade en hög eldpelare i närheten af Ehrensvärds graf. Menniskor sprungo fram och åter, kommandoröp hördes och ett virrvarr af värsta slag rådde, medan kanonaden från de fiendtliga fartygen syntes fördubblad. Hela natten arbetade man på brandens släckande och mot morgonen lyckades folket slutligen blifva herrar öfver elden.

Paul hade emellertid framfört Elisabeths bref till Karasoff och som denne hade en stunds rast, berättade Paul om allt hvad han erfarit under sin resa.

Dagen derpå sken solen klar öfver Sveaborg och en qväfvande sommarhetta rådde. Fienden sköt oafbrutet och de ryska officerarena voro förtviflade att icke med ett enda skott kunna näpsa hans öfvermod.

Karasoff, som med sitt regemente stod ytterst vid hafsstranden, hade, då fienden icke ett ögonblick upphörde med sitt skjutande, uppstigit på vallen för att se, om engelska flottan möjligen närmat sig. Medan han stod der, susade en bomb öfver hans hufvud och nedföll icke långt bakom honom och kreverade med ett hemskt brak.

Men Paul, hvilken lik en trogen hund observerat sin herres minsta rörelse, störtade, då han såg bomben nedfalla, upp till Karasoff och kastade honom ned i en fördjupning invid vallen, der bombskärfvorna flögo öfver honom utan att tillfoga honom någon skada. Hade så icke skett, så skulle Karasoff ovilkorligen varit hemfallen åt döden; ty då han reste sig för att efterse sin räddare, fann han denne liggande liflös på det ställe han ett ögonblick förut sjelf innehaft.

Paul, min trogna, hederliga Paul, utbrast öfversten och försökte upplyfta den döde, ditt lif har du gifvit för mig! — Elisabeth hade rätt; ack jag ser det nu så tydligt, äfven en lifegen kan hafva ett varmt och tacksamt hjerta.

Soldater hade skyndat till och buro, med blotade hufvud, bort den gamle.

Qvällen inbröt. Bombardementet hade upphört, endast vaktposternas rop afbröto den stillhet, som rådde på Sveaborg.

Karasoff sökte hvila och sömn, men fann ingen; allehanda tankar och minnen trängde sig på honom och jagade sömnen från hans läger. Han tänkte på sina kära anhöriga, som han på flera år ej sett, och på sitt hem der långt borta i Ryssland. Härvid lededes tankarna omedvetet öfver till den från hemmet medförde trotjenaren, som nyss gått i döden för honom och hvilken så länge visat honom all möjlig tillgifvenhet utan att därför röna någon tack.

Huru egoistisk har jag ej varit hela mitt lif, tänkte Karasoff. Han kände kallsvett på sin panna, steg upp från sitt läger och vandrade oroligt fram och åter i den trånga kammaren.

För sex år sedan sände min far af kärleksfull omsorg gamle Paul till mig; jag var då sjuk i St Retersburg och behöfde verkligen någon som vårdade mig. Nu då jag blickar tillbaka till den tiden, minns jag så tydligt, med hvilken öm tillgifvenhet den lifegne mannen skötte om mig och mina husliga affärer — och jag, huru lönade jag honom? Karasoff strök ångestfullt med handen öfver pannan och stannade sin gång. Huru klart inser jag ej i detta ögonblick, huru föraktet mot de lifegna från min tidigaste barndom

vuxit tillsammans med alla mina begrepp om rätt och orätt!

Jag skötte med mera omsorg om min jagthunds väl, än om min betjents, ty han var ju lifegen! — Två år hade Paul varit hos mig, då erhöll jag permission. Jag ville resa hem och taga betjenten med mig. Jag observerade då knappast, men nu står det så lifligt för min själ, huru den gamle mannen blef hänrykt vid underrättelsen om min hemresa. Jag hade köpt mig tvenne utmärkta jagthundar, dem ville jag äfven medtaga. — Allt var i ordning och resdagen inne, då den bättre af mina hundar insjuknade, läkaren, som jag tillkallade, förklarade att hunden, om den blefve skött med största omsorg, möjligen kunde tillfriskna. Min permission ville jag ej förkorta med att stanna qvar, men förlora hunden ville jag ej heller, och då befalde jag Paul qvarstanna hos det sjuka djuret — jag var grym, skulle min Elisabeth med skäl säga — ack, jag känner det nu så klart, så klart!

Då jag återkom var hunden frisk, men Paul hade blifvit gammal, tyckte jag. Nu minns jag, att han en dag efter min återkomst ville fråga mig något, men jag hade ej tid med honom och glömde sedan att underrätta mig om, hvad han önskade veta.

En älskad hustru och ett enda barn lefde långt borta från honom och jag hemtade ej ens en helsning åt min trogna betjent — jag har varit en usling, utropade Constantin Karasoff och fortfor, liksom med afsigt, att gissla sig sjelf.

Nu ligger den gamle mannen stel, och jag lefver genom hans sjelfuppoffring och ädelmod. På hvad sätt hade jag väl gjort mig förtjent häraf?! — Elisabeth, Elisabeth, utropade han och betäkte ansigtet med

sina händer. — Du engel, du har bedt för mig och Gud har hört din bön. Han har upplyst mig, men äfven straffat, förkrossat mig.

Den kraftfulle mannen hade nedsjunkit på en stol. Luften der inne kändes honom qväfvande, han måste ut och gick med dröjande steg till Pauls tält. Tvenne vaxljus spredo sitt matta sken i tältet och kyrkotjenarene läste sina entoniga böner för den dödes själ.

Karasoff stannade vid tältets dörr och betraktade den aflidne. Hans upphettade fantasi lät den gamles i döden stela, men fridfulla anletsdrag upplifvas af ett leende. Och då presten i detsamma med andakt bad: Herre förlåt oss våra skulder, tykte Karasoff att Paul tillhviskade honom: Jag har förlåtit dig.

Då Karasoff återvände till sitt hviloläger var det långt öfver midnatt, han hade i den svala luften återvunnit sitt lugn och sin förtröstan på framtiden. Hade han ock hittills åsidosatt snart sagdt allt arbete i det godas tjänst, så låg dock ett långt lif ännu framför honom, och han ville förenad med Elisabeth begynna ett nytt lif.

Han framtog sin skrifportfölj och skref till Elisabeth ett bref, hvori han bland annat yttrade:

Jemt ett dygn har förgått, sedan jag skref dig till; och huru mycket har ej min lifsåskådning under dessa timmar förändrat sig! Jag trodde ej, då vi tillsammans sutto i skogen och samtalade, att det du då ville öfvertyga mig om så snart skulle blifva en levande sanning för mig. Du har segrat, dyra Elisabeth! jag erkänner nu, att alla människor, såväl fria som lifegna, alltid böra sträfva att tjena och hjälpa hvarandra — — —

Derpå följde en utförlig beskrifning om Pauls hjeltomodiga handling. — Detta, fortsatte han, har öppnat mina skumma ögon, och ger Gud mig kraft och lif, så skall jag med Hans och din hjälp, min Elisabeth, mot andra olyckliga bröder godtgöra, hvad jag mot det ädlaste hjerta brutit.

Dagen derpå tillade Karasoff ett postskriptum:

Engelsmännen hafva lemnat redden, bombardementet är inställt och i slutet af veckan har du mig hos dig. — — — — —

— — — — —
Ett annat bref skref han samtidigt till sin far; se här fragmenter ur detta:

— — — Som ni ser, min far, har mycket inträffat, sedan jag sist skref till eder. Min fästmö, som är dotter till friherre R., om hvilken jag så ofta nämt, hoppas jag skall erhålla en dotters rum i ditt faders-hjerta och jag är öfvertygad om, att äfven min unga stjuvmor skall med vänlighet emottaga min Elisabeth. Säg min älskling, lilla Olga, att jag skall hemta henne en god äldre syster, som kan lära henne mycket skönt och godt i lifvet.

Drabningen vid Sveaborg var ett narrspel, dock förlorade vi något manskap och bland dem såsom jag redan nämt, min betjent, gamle Paul. Ack min far, ni har sett af det ofvan anförda, huru han med uppoffring af sitt eget lif räddade mitt. Den gamle mannen var en tillgifven, ädel menniska. Min far, ni uppfyller ju min begäran att varsamt underrätta Pauls gamla hustru om mannens död? — Går det som vi alla hoppas, att hösten medför fred, skall jag snart nog komma till eder, min far och om möjligt då redan medföra min unga hustru.

Farväl, glöm ej helsningen till Pauls hustru! Gör det försigtigt för min skull; vid min återkomst skall jag sjelf besöka den gamla qvinnan.

Detta bref uppläste herr Karasoff för sin fru i förmaket och Vera skötte derunder på sin matmoders befallning om kaminelden.

Till en början hörde hon ej ett ord af brevets innehåll, men underrättelsen om Pauls död trängde rakt till hennes hjerta. Vera reste sig från sin nedhukade ställning och vände sitt frågande, sorgsna ansigte mot herr Karasoff.

Fru Karasoff hade tigande åhört brevet. Då mannen slutade läsningen, såg hon skarpt på honom och sade med ett ironiskt tonfall i rösten: Såå, Constantin ämnar gifta sig med en flicka från det fattiga Finland; jag undrar, huru han fallit på en så besynnerlig idé. — Och så uppmanar han dig att varsamt underrätta Ljuba om Pauls död — din herr son tyks hafva blifvit romantisk! — Han glömmet att en lifegen kan få del af denna naturliga händelse äfven genom andra än hans far — du ämnar väl ej följa hans svärmiska infall?

Vera trodde ej sina egna öron, hon hade dock aldrig föreställt sig sin matmoder så grym. Hon trädde ett steg närmare och visste ej sjelf, hvad hon i nästa ögonblick skulle företaga sig.

Stackars Ljuba, tänkte hon, detta dödsbud skall blifva hennes död, om hon plötsligt får del af det samma.

Fru Karasoff hade glömt bort, att kammartärnan

var inne. Veras rörelse hade åstadkommit buller, och då frun märkte flickans skrämde, bedjande uttryck, ropade hon hårdt, att Vera genast skulle lemna rummet.

Vera skyndade ut. Då dörren slutits bakom henne, utropade hennes matmoder: Karasoff, flickan har blivit bortskämd, hon skall från denna dag ställas i arbeterskornas led.

Min vän, svarade mannen, du glömmer ditt löfte till förvaltaren — Vera skall ju uppfostras till hans hustru. Handla nu ej öfveriladt, utan behåll flickan hos dig tillsvidare; efter ett år skall hon ju i alla fall lemna sin plats, då hon blir gift.

Herr Karasoff steg upp och lemnade rummet. Sonens bref och särskildt hans beskrifning om Pauls sjelfuppoffring hade utöfvat ett mäktigt intryck på den gamle mannen. Han stälde sina steg mot parken — och tankar, hvilka förut varit fullkomligt främmande för hans åskådningssätt, trängde sig plötsligt och oemotståndligt på honom.

Paul — den trogne tjenaren, — var årsbarn med honom sjelf och hade i gossåldern varit en af hans mest anlitade lekkamrater, såvidt nemligen benämningen kamrat kunde ifrågakomma emellan en lifegen och dennes husbondes son. Samma dag Karasoff vigdes vid sin första hustru firade Paul och Ljuba sitt bröllopp. — Karasoff stannade sin gång, satte sig ned på en trädgårdsbänk och försjönk allt mer och mer i djupa tankar. — En hel rad, mer eller mindre viktiga händelser från hans förflutna lif tedde sig dervid för hans inre blick och med förvåning fann han nu, hvad han aldrig förr bemärkt, att han nemligen till den dag som var ganska litet eller nästan alls intet deltagit i eller öfverhufvud befattat sig med sina lifegnas

bekymmer. Han hade väl tillsett, att de icke ledo någon verklig brist i lekamligt afseende, men detta var allt.

Paul hade sedan sex år varit skild, från sin gamla hustru och deras enda qvarlevande barn. Utan någon verklig svårighet hade denna skiljsmessa kunnat betydligt förkortas, om Karasoff blott hade velat det och det hade likaså för honom varit mycket lätt att ställa så till, att dessa makar åtminstone skulle hafva kunnat erhålla underrättelser från hvarandra; men han hade aldrig gjort det, aldrig ens tänkt derpå. — Paul var nu död och hade med sin död räddat hans egen enda son, hans glädje och stolthet — —

Jag vill åt Ljuba återgälda den skuld jag ej fick betala hennes man. Till en början vill jag sjelf nu genast förbereda Ljuba på den svåra sorg, som drabbat henne, tänkte Karasoff och tog vägen mot den gamlas stuga, samt stod snart vid dess öppna dörr.

Aftonsolen kastade sina sista strålar genom fönstret på den gamla Ljuba, som satt stilla, synbarligen insomnad på en stol midt i rummet med det hvita hufvudet sänkt mot bröstet. Karasoff stannade en stund och steg derpå in under det låga taket, men Ljuba lät icke störa sig, utan förblef orörlig. Karasoff betraktade henne ett ögonblick och sade sakta för sig sjelf: Sof du gamla, sof, snart måste du vakna och erhålla del af en så tung sorg, som säkert länge skall förjaga all sömn från dina trötta ögon; men hvad har hon i famnen, tänkte Karasoff och lutade sig framåt samt såg en till hälften öppen ask som den gamla omslöt med sina båda händer. Öfver askens kant syntes tvenne hårlockar, synbarligen just uttagna ur ett på golvet liggande gulnadt papper.

Karasoff drog sig åt sidan; men han måste ju dock väcka henne, tänkte han och gjorde därför en rörelse som åstadkom ett lätt buller.

Den gamla qvinnan vaknade emellertid ej, och då Karasoff än en gång på närmare håll betraktade henne, drog han sig förskräckt tillbaka, ty Ljuba var blek som döden och hade somnat bort från alla jordelivets sorger och bekymmer.

Herr Karasoff blottade sitt hufvud, stod en stund stilla invid den döda och uppsände en andäktig bön, för hennes själs salighet.

Karasoff erinrade sig nu, huru Ljuba bedt för sin son då han blott af en nyck hade bestämt denne till krigstjänst, och han kände härvid bittert, huru orätt och grymt han handlat mot den gamla.

Då freden 1856 slöts, återvände de otaliga skarror krigsfolk, som varit förlagda i söder och nord, somliga till lugnare militärtjänst, andra till hemmen, der de ostördt fingo njuta af en länge efterlängtd hvila.

Öfverste Constantin Karasoff med sin unga fru väntades äfven till fädernehemmet. — Praktvåningen, som under kejsarsorgen stått öfvergifven, vädrades och iordningställdes och Olgas rum, hvilka äfven länge stått toma, uppsutsades på nytt; ty Olga skulle tidigare än vanligt lemna institutet och under våren och sommaren vistas i hemmet med brodern och hans unga hustru.

Fru Karasoff hade anbefalt, att hela godset skulle i helgdagsskrud mottaga de väntade. Äreportar, klädda

med maj-månadens första blommor och blad, uppställdes längs den långa allé, som förde upp till hufvudbyggnaden, och folket, iklädda brokiga ryska nationaldräkter, skulle bilda häck från porten till trappan.

Fru Karasoff ville visa sin mans svärdotter från det fattiga landet vid polen, att Ryssland egde rikedomar sådana, som den unga flickan aldrig drömt om. Då hon blefve helsad af 200 ödmjuka själar och trädde in i det rikt prydda hemmet, skulle hon, främlingen, äfven emot sin vilja nödgas medge att den lycka, hvaraf hon genom sitt giftermål blifvit delaktig, icke förunnades många i hennes undanskymda fädernesland. Allt detta skulle säkert imponera på henne, så att hon utan motstånd skulle underordna sig sin stjufmoders vilja.

Med dessa tankar mönstrade fru Karasoff sitt hem någon timme innan de unga väntades.

Folket böljade fram och åter under de stora träden och Vera hade fått sig anbefaldt att genast vara sin unga fröken till mötes i tamburen.

Vera bar en ny vacker dräkt och skulle säkert tagit sig bäst ut bland alla flickor i nejden, derest hennes ögon icke haft ett så sorgset uttryck.

Fru Karasoff var iklädd en stålgrå siden klädning och inväntade rak och styf i stora salen de ankommande.

Solen spred sitt klara sken öfver nejden, då öfverste Karasoff med Elisabeth och lilla Olga åkte upp för alléen.

Gud bevare herr öfversten och hans unga fru, ropade folket emot dem, och Constantin och Elisabeth helsade vänligt åt alla sidor.

Elisabeth blef verkligan öfverraskad af det stor-

artade emottagandet och den lifliga tafla som utbreddes sig för hennes blickar.

På trappan möttes de af Karasoff, fadern, som ej kunde motstå sin lust, att genast vid hemmets dörr sluta den älskade sonen och hans unga hustru i sina armar.

Elisabeths stilla väsende gjorde ett särdeles behagligt intryck på svärfadern, som bjöd henne armen och ledsagade henne in i salen, der de unga temmeligen ceremoniöst välkomnades af stjufmodern.

Olga var nu tretton år och hade vuxit och utvecklats sig betydligt under de tre år, som förgått efter Veras ankomst till godset. Hon helsade vänligt på sin kammartärna och presenterade henne äfven för sin broder och svägerska.

En tid full af lif och omvexling följde efter de ungas hemkomst, och emellan fester och utflykter vandrade Constantin och Elisabeth omkring på godset för att göra sig hemmastadda öfverallt och besökte der vid jemväl de lifegnas stugor.

Ovana vid besök af andra än sina jemnlisar, betraktade de lifegna till en början misstroget den unge öfversten och hans hustru, men snart nog märkte de, att den förr så högmodige Constantin Karasoff helt och hållet förändrat sinne; och Elisabeth åter vann mycket hastigt deras tillgifvenhet genom det enkla, osökta deltagande hon visade för de lifegna.

Öfverste Karasoff hade en längre tids tjänstledighet, och då han jemte sin fru några veckor njutit af lugnet vid hemmets härd, beslöto de unga att företaga en resa genom Europa.

I sakta traf drogs resvagnen, hvori Constantin med Elisabeth tagit plats, bort från godset och då de

lemnad allén och kommit emellan de böljande sädesfälten, der skörden som bäst pågick, upphörde folket för ett ögonblick med sitt arbete och ett högt lefve höjdes för de resande.

Då Karasoff med sin unga fru hade ankommit, hade de äfven blifvit mottagna med lefverop af samma folk; men då var folket befaldt att göra så, — nu vid afresan gjorde de det sjelfmant.

Constantins och Elisabeths blickar möttes efter det de rörda tackat folket och lemnad det bakom sig. Min vän, sade den unga hustrun, ett stort ärorikt arbete ligger för dina fötter; min Constantin, folket suckar efter medkänsla.

Du har rätt, svarade mannen, vi skola tillsammans arbeta för dem.

Olgä sändes samtidigt åter till institutet i Moskva, och det gamla paret Karasoff var åter lemnad allena.

Tiden för Veras bröllop närmade sig. Hon hade ständigt hyst det säkra hopp, att någon oväntad omständighet skulle tillintetgöra den tillernade föreningen. Nu då freden återfört till hemmen så mången ung och gammal, hade hon dagligen hoppats, att äfven Alexander skulle återvända. Men tiden gick sin vanliga gång och endast en månad återstod till hennes bröllopsdag.

Herr Karasoff visste att Ljubas son icke på länge skulle återvända; han fortfor att tjena i regementet och var omtykt af chefskapet.

Fru Karasoff hade med stor vänlighet ombesörjt Veras utstyrsel.

En afton en vecka före bröllopsdagen satt Ma-

scha i Veras rum. Den unga flickan hade lutat sitt hufvud i den äldres famn; hon kände sig så gränslöst olycklig, hon måste få gråta ut.

Mascha smekte det lockiga hufvudet. Vera, sade hon, fatta mod, din ställning blir kanhända ej så svår, som du nu föreställer dig. Dmitrij är ju god emot dig och blott du vänjer dig vid honom, skall nog allt ännu blifva lugnt och lyckligt för dig.

Du kan ha rätt, svarade Vera, jag måste ju tillstå, att Dmitrij uppfört sig bra emot mig, och jag lofvar dig, Mascha, att med helgonens hjälp försöka mitt bästa.

Ett tungt fall och ett genomträngande skri afbröt Vera. De båda kvinnorna skyndade sig ut för att efterse, hvilken olycka inträffat. Vid kökstrappan sågo de en hop folk och midt i hopen Dmitrij, liggende dödsblek och med blödande tinning.

Han är afsvimmad, hemta kallt vatten, ropade Vera. Mascha räckte henne en handduk och ett fat vatten, och den unga flickan baddade dermed Dmitrijs blödande panna.

Dmitrij hade blifvit befald att rida till en granngård med ett bud från sin husbonde, och hästen hade skrämmts vid vägkrökningen af ett koppel framrusande hundar, så att det eldiga djuret med skenande fart återvändt mot gården och i sitt vilda lopp kastat Dmitrij mot de hvassa stenarna vid kökstrappan.

Förvaltaren bars till ett närbeläget hospital, der det vid anställd läkarebesigtning befanns att han brutit ett refben, skadat venstra benet och erhållit en svår kontusion i hufvudet, som åstadkom en ofta återkommande medvetlöshet; de lidna skadorna skulle en längre tid binda honom vid sjuklägret, sades det.

Vera hade sett Dmitrij bortföras och fick snart del af läkarens utlåtande. Hon kände ett djupt medlidande med den olycklige, ehuru hon på samma gång icke helt och hållet kunde undertrycka den glädje hon erfor vid tanken på att hennes bröllop åter skulle blifva framskjutet. Hon påminte sig Ljubas bön och bad den Heliga Jungfrun förbarma sig öfver dem alla.

Dmitrijs sjukdom blef längre och svårare än läkaren vid första besigtningen kunnat antaga. Icke förr än midsommartiden kunde han lemna hospitalet, och äfven då nödgades han stöda sig på ett par kryckor. Hans venstra ben var nemligen ännu icke läkt och syntes icke ens någonsin kunna blifva fullt återställt, emedan detsamma under sjukdomen betydligt kroknat och sålunda blifvit kortare än det högra.

Samma dag Dmitrij utskrefs från sjukhuset emottog Vera honom i sitt eget rum. Den fordom så friska och stolta mannen var till oigenkännelighet afmagrad och svag.

Länge satt han tyst utan att ens lyfta sina ögon emot Vera, och syntes nedtrykt och modfäld. Slutligen underrättade han henne under djupa suckar, att hans svåra sjukdom, enligt hvad läkaren meddelat, kunde botas endast genom en grundlig badkur vid de kaukasiska varma källorna.

Då jag ej kan tänka på en så dyr och lång resa, måste vi ännu uppskjuta vårt bröllop, sade Dmitrij

Så belåten än Vera kände sig med detta ytterligare beviljade uppskof, försökte hon dock att uppmuntra den sorgsna förvaltaren och påminte honom om att deras fru ju egde slägtingar i södern, hvilka måhända kunde hjälpa honom till den kaukasiska badorten.

Dmitrij fäste en lång frågande blick på Vera, för att utforska, hvilka känslor dikterat detta hennes yttrande. Den förhoppning, som dervid vaknat hos honom, dog dock genast, ty med en älskares skarp-sinnighet bemärkte han snart att Vera allt ännu stod främmande emot honom.

Ack hvarför fick jag ej dö, då jag var så sjuk, suckade han för sig sjelf, men tillbakaträngde dock i nästa ögonblick denna tanke, då han fästade sina blickar på Vera. Hon måste ju blifva hans och skulle nog slutligen älska honom. Han ville därför göra allt för att återfå sin helsa.

Under den varma årstiden återfick Dmitrij verkligen mer och mer sina krafter, men kunde likväl icke lemna kryckorna ifrån sig.

En dag, i slutet af juli, bad Dmitrij herr Karasoff tillåta honom att genom en badkur, sådan läkaren föreskrifvit, söka återvinna sin helsa. Läkaren uppkallades till godset och då han fortfarande förordade resan, beslöt Karasoff i samråd med sin fru att sända förvaltaren till den kaukasiska badorten.

En morbror till fru Karasoff var bosatt icke långt ifrån helsokällorna och med rekomendationsbref till denne afreste Dmitrij i början på augusti månad.

Vid afskedet yttrade han till Vera: Vänta mig efter ett år, då kommer jag igen och då skall vårt bröllop stå.

Fru Karasoff, som emellertid ledsnat att ständigt se Veras dystra uppsyn, beslöt, då Olga icke vidare behöfde skild eftersyn, att erbjuda Vera åt Constantin och hans unga fru, hvilka nyligen återvändt från sin långa resa och nu uppehölo sig på godset för att om några dagar afresa till sitt hem i Moskva.

Elisabeth hade från första dagen fäst sig vid Vera och gick därför med tacksamhet in på svärmoderns förslag; och äfven Vera, på hvilken Elisabeths vänlighet gjort djupt intryck, emottog med stor glädje underrättelsen härom.

Vera tillvann sig snart sin unga husmoders fullkomliga förtroende och erhöll därför en god och angenäm ställning inom det nya hemmet. Hon rent af tillbad sitt husbondefolk för den aktning de städse visade henne, henne som i fyra års tid känt tyngden af en lifegens beroende och som redan var på väg att förlora alla förhoppningar om att hennes människovärde någonsin skulle blifva erkänt.

Då Elisabeth småningom erfor Veras tidigare lefnadsöden och slutligen bemärkte, med hvilken motvilja den unga tjenarinnan motsåg sitt giftermål med Dmitrij, försökte hon i samråd med mannen uttänka något medel, hvarigenom de kunde förmå svärföräldrarna att återtaga löftet till förvaltaren och låta Vera löst från sin trolofning kvarstanna hos dem. Constantin, som bättre kände den lifegnas ställning, var dock öfvertygad om att alla försök i detta afseende skulle vara förgäfves, då stjufmodern, som på sitt sätt var intresserad för Dmitrij, antagligen aldrig ville återtaga sitt till denne gifna ord, om också fadern måhända kunde förmås att blanda sig i saken.

Tiden framskred, ett år hade förgått och Vera väntade dagligen, att något bud från godset skulle kalla henne dit; ty Dmitrij var säkert redan återkommen och skulle troligen påskynda deras bröllop. Tanken på denna förening plågade Vera nu mer än någonsin, sedan hon ett helt år fått föra ett så lyckligt lif hos sitt unga herrskap.

En dag då Vera återvändt från staden, der hon uträttat ett ärende, möttes hon vid hemkomsten af underrättelsen om, att herr Karasoff med familj skulle afresa till södra Ryssland för att besöka fru Karasoffs gamla, rika morbror. Vidare fick hon till sin glädje jemväl höra, att Dmitrij fortfarande var i Kaukasien och skulle qvarstanna der ytterligare ett år, emedan han ännu ej var fullkomligt återställd och sålunda ännu ej kunde göra någon nytta på godset.

En stor förändring inträffade på vårvintern i de ungas hem: en liten gosse såg dagens ljus. Vera blef nu den lille Mikael's sköterska.

Då modern återfått sina krafter, reste den lyckliga familjen till det Karasoffska godset för att tillbringa sommaren på landet.

Vera återsåg med blandade känslor det gamla godset, som hon för närmare två år sedan lemnat och der hon utkämpat så mången tung kamp. Mascha, den trogna själen, blef glad vid Veras åsyn, gret i glädjen och omfamnade henne hjertligt.

Dmitrij var fortfarande borta och Vera kunde därför tillbringa en lugn och jmförelsevis glad tid på godset, ehuru de gamla minnena emellanåt trängde sig på henne, i synnerhet då hon vandrade i parken eller vid flodstranden, dragande lille Mikael i hans vagn.

Längtan att höra något från Alexander hade äfven småningom blifvit allt starkare hos henne; men hon hörde ingen nämna den unge mannens namn, ingen talade om honom och det var som om han varit

död. Sjelf ville och vågade hon icke göra några efterforskningar, ty hon visste ju att det var hennes pligt att så mycket som möjligt utplåna hvarje tanke på denne sin ungdomsvän.

1861 den första februari satt Vera med lille Mikael i en rymlig barnkammare i Moskva. Den nu tjugutvååriga flickan såg så glad och upprymd ut och lille Mikael skrattade hjertligt åt sin sköterskas upptåg.

Vera hade nu i två och ett halft års tid vistats i öfverste Karasoffs hus och derunder småningom invaggat sig i den säkra förhoppning, att Dmitrij i södern skulle finna en annan fästmö samt slutligen befria henne från den henne så motbjudande föreningen.

Upptagen af barnet märkte Vera ej, att hennes värdinna inträdt i rummet, men lille Mikael märkte snart sin moder och sträkte armarna emot henne.

Elisabeth satte sig, upptog den lille i sitt knä och betraktade Vera med en bedröfvad, deltagande blick, utan att likväl på en stund yttra ett ord. Slutligen sade hon dröjande till Vera: jag har fått bref från min svärmor och brefvet angår dig till stor del.

Vera kände, att en olycka nu väntade henne. Öfverstinnan fortfor: Svärmor skriver, att Dmitrij frisk återvändt och nu fordrar sin brud.

Slaget kom så oförberedt, så oväntadt. Vera vacklade mot en stol och en dödsblekhet öfverdrog hennes nyss så purpurroda kinder.

Var stark, min flicka; du vet, att min man och jag sökt men icke kunnat förändra mina svärföräldrars

beslut att gifta bort dig med Dmitrij. Det har smärtat mig mycket, mycket; men vet du, Olga, som skrivit ett postscriptum i brevet, ber helsa dig och säga, att Dmitrij under sin sjukdoms tid blifvit en annan människa och att hon trodde att du nu skulle kunna älska honom.

Vera skakade nekande på hufvudet och skyndade gråtande ut ur rummet. Hon instängde sig på sin kammare och lemnades ostörd hela aftonen. Natten inbröt. Hon satt fortfarande orörlig på samma plats, som hon om aftonen hade intagit, med pannan lutad mot händerna. Den ena tanken dystrare än den andra uppsteg hos henne.

Hvarför måste jag uppoffra hela mitt lifs glädje för en man, som jag aldrig älskat eller skall älska? Är det ej möjligt att ännu undfly honom?

Ah, min mor ledde ju engång sina förföljare på villospar, då hon tog till flykten för att söka den man, som de ville rycka ifrån henne. Kan jag ej göra likaledes?

Dock hvart skulle jag väl fly? Nej, jag vill utföra den plan, som min moder inbillade sina förföljare att hon verkställt, sade Vera och reste sig plötsligt, jag skall kasta icke endast mina kläder utan mig sjelf i floden och sålunda försvinna i djupet och undkomma allt. — Ja detta skall blifva min räddning, såsnart jag anländer till godset.

Med feberaktig ifver framtog Vera de saker, hon före afresan måste inpacka, och fann dervid samma gamla börs, som fader Boris vid hennes skiljsmessa från hemmet gifvit henne.

Vera tog den slitna börsen i sin hand och återkallade i minnet de kära bilderna från barndomstiden.

Katja och Boris, hennes fromma fosterföräldrar, hade lärt henne att en högre makt stod öfver menniskan och ledde hennes steg och att hvarje menniska ödmjukt måste af Gud emottaga såväl den klara som den mulna dagen.

Hon hade ju äfven intill denna dag litat på sin himmelske Beskyddare; men numera kunde hon ej annat tro, än att Gud tagit sin hand ifrån henne, så alltigenom mörk tedde sig framtiden för henne.

Men plötsligt påminte hon sig sin gamle fosterfaders ord vid afskedet: Lef så, att du alltid kan hysa det vissa hoppet att engång blifva upptagen till Guds himmel!

Dessa ord stodo nu likasom i eldskrift för hennes inre syn, och en het tår banade sig väg öfver hennes kind samt åtföljdes snart af flera.

Vera tryckte den gamla börsen till sina läppar och tackade i en brinnande bön Gud, som afledt hennes tankar från den syndiga väg de inslagit, och afhållit henne från att okallad och i förtid träda inför den Högstes domstol.

Vera åtföljde sitt herrskap till det Karasoffska godset och blef vid framkomsten hjertligt emottagen af Dmitrij. Hon fann honom mycket förändrad. Det stolta egenkära draget kring munnen var försvunnet; ett melankoliskt leende lekte för tillfället på hans af solen brynta anlete och hans djupt liggande ögon strålade af sällhet, då han slöt Veras hand i sin.

Min dufva, sade han och smekte hennes kind, äntligen är pröfvotiden slut, nu blir du min.

Hans smekning ingaf henne motvilja som förr, men hon hade lofvat den heliga Jungfrun att ödmjukt underkasta sig sitt lifs pröfningar och beherrskade sig derför.

På Karasoffs gods var åter lif och rörelse. Olga, som vuxit upp till en fager ungmö, var åter hemma hos föräldrarna och hade utverkat af dem, att Veras bröllop skulle firas uppe på godset. Sjelf hade hon med Elisabeths tillhjälp utvalt bröllopsdrägten samt i samråd med Mascha bestämt bröllopsanrättningarna.

Vera fick emottaga flera värdefulla brudgåfvor. Gamle Karasoff gaf henne en större penningesumma, och Veras unga husbonde och matmoder skänkte henne åtskilliga nyttiga och prydliga bohag för det nya hemmet.

Vera sjelf var den enda, som oberörd åsåg alla tillrustningar. Ingen tyktes dock lägga märke till hennes liknöjdhet; icke ens Dmitrij bemärkte brudens verkliga sinnesstämning nu då han med friska krafter iordningstälde sitt lilla hem. I Veras sätt emot honom hade nemligen en stilla undergifvenhet efterträdt den forna afskyn, och i denna omständighet ville den lycklige mannen se begynnelsen till den kärlek som han fullt och fast hoppades kunna väcka hos Vera.

Den 5:te mars 1861, Veras bröllopsdag, vaknade den unga flickan tidigt på morgonen. På det stora godset var det stilla, icke ens Mascha hade lemnat sin bädd.

Morgonsolens första purpurstrimma kunde knappast skönjas i öster, då Vera redan stod fullklädd vid sitt kammarfönster. Utan öfverläggning kastade hon en lätt duk öfver sitt hufvud, svepte en kappa omkring sina axlar och skyndade ut. Hon gick genom träd-

gården utmed den välbekanta vägen neråt floden, uppsteg på en kulle invid stranden och, då hon derifrån upptäckte att den lilla bykyrkans dörr stod öppen, beslöt hon att i den tidiga timmen hålla sin morgonbön der.

Obemärkt kom hon in, betjeningen som till dagens vigsel iordningstälde kyrkan, observerade henne icke då hon inträdde. Huru ofta hade hon ej förrättat sin Gudstjänst här och alltid utträdt lugnad och styrkt! Huru många flammande ljus hade hon icke upptändt för sin Tsars helgonbild och huru många varma böner hade hon icke uppsänt för hans lycka! Den sista morgonen, innan hon trädde i ett för henne allt fortfarande motbudande äktenskap, var nu inne. Hon kände sig nedtryckt till sinnet och kastade sig ned framför altaret, men fann ej ord för sitt hjertas suckan utan korsade sig endast och låg stilla en stund framför helgonbilderna.

Slutligen reste hon sig och de bleka läpparne framstammade sakta: Förlåt mig mitt hjertas tankar; du vet att jag försökt, men ännu ej kunnat nedtysta dem! Välsigna honom, min ungdoms vän, och gör honom delaktig af en större lycka än du förunnat mig!

Hon lemnade derpå kyrkan och skyndade, då hon återkom till godset, upp på sitt rum, ty lif och rörelse rådde redan öfverallt och hon fruktade att möta någon af sina kamrater.

Efter frukosten inträdde Elisabeth och Olga i Veras rum för att enligt sitt löfte kläda bruden. Vigseln skulle förrättas klockan 1 på dagen.

Med vänligt intresse smyckade de nu Vera. Den vackra dräkten klädde henne förträffligt, och Olga ur-

aktlåt ej att fästa Veras uppmärksamhet på hvarje skild småsak deri.

Dmitrij hade i högtidsskrud anländt.

Utanför paradtrappan stodo flere förespända ekipager, i hvilka godsherrn med familj samt brudparet skulle åka till kyrkan.

Tiden skred framåt, men bruden syntes ännu ej. Herr Karasoff blef otålig och beslöt att sjelf skynda på de dröjande. Den gamla mannen steg i denna afsigt uppför trappan, som ledde till Veras rum, och var just i beråd att ropa på Olga, då dörren i nedra förstugan häftigt uppyktes och en soldat i dammiga reskläder störtade förbi honom upp mot Veras kamardörr. Dmitrij följde tätt i spåren efter främlingen, som innan herr Karasoff hann förhindra det öppnade dörren till Veras rum och med en hes, darrande röst utropade:

Vera, Vera, du är fri! I Ryssland finnas inga lifegna mera, ty vår nådige Kejsare Alexander II har frigifvit dem alla!

Vera och de öfriga i rummet blefvo förskräkta öfver uppträdet och trodde till en början, att en dåre hade trängt sig in; men så snart Vera hörde sitt namn uttalas, igenkände hon ögonblickligt Alexander, sitt hjertas äskling.

Jag har skyndat, jag har ilat, fortfor Alexander, till dig, Vera, och jag fruktade att komma för sent sedan jag på vägen hört, att ditt bröllop i dag skulle firas; men helgonen vare prisade, jag ser att du ännu icke är bunden!

Sedan han med svårighet uttalat dessa ord, voro den öfveranstängde mannens krafter uttömda. Han vacklade och nedföll sanslös vid Veras fötter.

Dmitrij rusade emellan Alexander och Vera, sköt Vera till andra sidan af rummet och utropade: Denne man är från sina sinnen, det är omöjligt att Kejsarn befriat de lifegna. Säg, säg, fortfor han, och sträkte bedjande sina händer emot sin gamle husbonde, som äfven inkommit, säg Vera att mannen talat osant! Vi vilja ju icke hafva frihet, vi längta icke efter någon förändring i vårt läge, vi äro lyckliga och önska förblifva lifegna. Mannen der är en bedragare, som blott vill tillställa oro och framkalla förvecklingar.

Mascha, som af de höga rösterna lockats till Veras rum, märkte den medvetlösa soldaten, igenkände i honom sin goda vän Ljubas son och skyndade sig att badda hans tinningar med friskt vattan.

Alexander öppnade ögonen. Ett ögonblick var hans tanke omtöcknad, men det nästa störtade han upp och utbrast, då han hörde Dmitris sist uttalade ord: Gif mig rum! Hvad jag sagt är sanning och jag vill blott tillägga, att den som ej längtar efter frihet, han förstår i sanning ej sin egen lycka och är knappast värd att kallas menniska.

Alexander närmade sig Vera, utbredde sina armar emot henne, och innan någon hann förhindra det, låg hon vid hans bröst.

Men snart reste hon sig åter och utropade: Signe Gud dig, store Tsar! Min ifrån barndomen hysta öfvertygelse att du någongång på ett mäktigt sätt skulle ingripa i mina lefnadsöden har således nu gått i fullbordan. Gud jag tackar Dig, låt mig aldrig, aldrig mer glömma, att Du är god!

Budskapet om slafemancipationen väkte stor uppståndelse bland de lifegna. Somliga greto af glädje, men flertalet förstodo till en början icke den stora lycka dem vederfarits. Generation efter generation hade blifvit uppfostrade till ett viljelöst slägte, och den plötsliga förändringen gjorde dem blott hufvudyra. De visste ej, hvilken framtid de nu skulle gå till mötes.

Äfven för godsegarena blef den närmaste tiden efter befrielsen svår. Också herr Karasoff kände sig för gammal att sätta sig in i dessa nya förhållanden. Han uppmanade därför sin son Constantin att draga sig tillbaka från militärtjensten och öfvertaga godsets förvaltning. Dig tillhör det ju i alla händelser att träda i mitt ställe, sade fadern, gör det nu genast, då förhållandena blifvit så förändrade, att jag, gamle man, icke mäktar utreda de förvecklingar, som af dem ovilkorligen skola framkallas.

Constantin hade intet att invända, det var både honom och Elisabeth kärt att arbeta för folket. De emottogo därför med gladt mod och friska krafter omsorgen om det stora fädernegodset.

En vecka efter den afbrutna bröllopfesten lemnade Vera det Karasoffska godset. Hon åtföljdes af gamla Mascha, som icke ville skiljas ifrån Vera, och Alexander kuskade för dem båda.

Vid afskedet hade alla utom den äldre fru Karasoff haft ett vänligt ord för Vera.

Vera längtade nu till sina fosterföräldrar. Under de sju år hon varit skild från dem hade hon icke en

enda gång hört något ifrån de gamla, — det var därför med glädje och längtan hon tänkte på mötet i det gamla hemmet.

Mascha hade hjälpt Vera med inpackningen af alla hennes saker och hade i allt antagit en moders omsorg om de unga.

Vera och Alexander öfverenskommo att fira sitt bröllop hos Veras fosterföräldrar, om de ännu vore vid lif, och i alla händelser låta viga sig i den lilla bykyrkan i närheten af Boris' stuga.

Mascha delade i allt de ungas tankar och lofvade tjena dem till sin dödedag.

Mins du, Alexander, frågade Vera, huru vi för sju år tillbaka reste denna väg tillsammans?

Mer än väl, svarade Alexander med värme. Du kan ej ana, hvilka qual jag led då du ryktes från dina gamla fosterföräldrar!

På femte dagen efter sin afresa från Karasoffska godset uppnådde de byn, i hvilken Boris och Katja bodde.

Vera afsteg vid foten af en skogsbacke och önskade, att Mascha och Alexander skulle kvarstanna, medan hon längs en bekant genväg ensam gick fram till det gamla hemmet.

Efter att hafva vandrat en stund stannade Vera och drog ett djupt andetag. Framför henne låg det kära, gamla, oförgätliga barndomshemmet nere i dalen, hon tryckte handen mot det klappande hjertat, medan den tanken trängde sig på henne: Lefva mina gamla föräldrar ännu, eller hafva de redan gått ur tiden?

Vera smög sig vidare, hon ville se in genom stugans fönster, måhända skulle hon genast få svar på den oroliga fråga, som nu helt och hållet beherrskade henne.

Obemärkt hann hon byggnadsknuten, — allt var så stilla, hon hörde icke minsta ljud. Heliga Jungfru, hviskade hon, och tår efter tår fuktade ögat, då hon genom fönstret såg Katja sittande ensam i rummet med en stor öppen bok framför sig och det gråa, obetäta hufvudet lutadt mot handen.

Den älskade modern såg så vördnadsbjudande ut; Vera hade velat skynda in och falla till hennes fötter, men ännu vågade hon ej göra det.

Hon drog sig försiktigt åt sidan, närmade sig förstugan och var just i begrepp att beträda den gamla bekanta trappan, då hon såg en gråhårsman, stapplande, med käpp i handen leta sig väg till boningshuset: — Ack store Gud, utbrast hon, glömmande all försiktighet — fader Boris!

Boris hade hört Veras utrop. Han lyssnade en stund och sade derpå med upprörd stämma: Hvems röst hör jag — säg, hvem där? — Hvem kallar mig?

Vera skyndade till honom, slöt den vissnade handen i sina båda och förde den vördnadsfullt till sina läppar. Känner du mig, älskade fader, frågade hon, minnes du ännu ditt barn, din Vera?

Boris var blind, men hade genast tykt sig igenkänna sitt barns, sitt länge saknade barns röst.

Min Gud, min Gud, utbrast han och korsade sig. Pröfvotiden är då ändtligen slut. Du har återkommit, låt mig trycka dig till mitt fadershjerta.

Katja, som genom den till hälften öppnade dör-

ren hört Boris' röst, skyndade sig emot honom och igenkände ögonblickligt Vera, sitt hjertas barn.

Glädjetårar strömmade ur hennes ögon, hon kunde icke yttra ett ord, hon utbredde sina armar och omslöt det älskade barnet.

De inträdde alla tre i stugan, der Vera i korthet omtalade af hvem hon åtföljts till hemmet och på de gamlas uppmaning skyndade hon sig att kalla på Mascha och Alexander.

Inom kort voro de alla hemmastadda och stor glädje rådde under det låga taket, ehuru Vera icke kunde återhålla sina tårar, då hon såg fader Boris förr så uttrycksfulla ögon nu betäckta af mörker.

Han gret ständigt, hviskade Katja till Vera, då du lemnade oss. Hans lif blef honom för tungt och så småningom slocknade hans ögons ljus.

Ja, ja, sade Boris, det vore visst en stor glädje att nu kunna se dina kära anletsdrag, men jag vill ej knota, Gud har varit barmhertig mot oss alla. Din bild sväfvar ständigt för mitt minne och nu, då du själf fri och lycklig har återkommit, vill jag med den gamle Simeon utropa: Herre, nu låter Du din tjenare fara i frid!

Veras och Alexanders bröllop stod några veckor efter hemkomsten och ehuru Alexander i militärtjensten avancerat till underofficer och såsom sådan kunnat förskaffa utkomst för Vera och sig, gick han dock villigt in på Boris' förslag att öfvertaga den gamla trädgården och arbeta på den tufva, som Veras fosterföräldrar nu så gerna lemnade åt sitt fosterbarn och hennes man.

Mascha qvarstannade som hon lofvat och var outtröttlig att hjälpa det unga paret.

Med egna besparingar och de penningar Vera såsom bröllopgåfva erhållit af herr Karasoff bygde de unga sig ett litet hem på backen ofvanom föräldrarnas bostad; och deras äktenskap blef efter någon tid välsignadt med en liten son, som efter Tsarenbefriaren erhöll namnet Alexander.

Många år förflöto i lugn och stilla frid. Det led dock för Veras gamla fosterföräldrar småningom mot aftonen, och en höstdag afsomnade Boris stilla efter en kort sjukdom och följdes året derpå af sin gamla, trogna Katja.

Ett stort tomrum lemnade de efter sig. Lille Alexander, som nu var tio år gammal, gret ett barns tröstlösa tårar vid morföräldrarnas bår.

Vera och Alexander lefde lyckliga på sin tufva och uppfostrade sitt enda barn till arbete och gudsfruktan.

Vera åtföljde stundom sin man på hans resor till S:t Petersburg, medan den vänliga, outtröttliga Mascha skötte om hemmet och barnet.

Under dessa resor hade hon åtskilliga gånger blifvit i tillfälle att se Kejsar Alexander II, som skapat hennes nuvarande lycka och för hvilken hon fortfarande hyste en svärmisk beundran.

1879 på våren skramlade trädgårdsmästar Alexander Pawlowitsch' forvagn på väg till S:t Petersburg.

Vera hade följt med honom och sonen Alexander, som vuxit till en lång smärt yngling, satt äfven med föräldrarna i åkdonet.

De hade åtskilligt att uträtta i staden och Vera hade lofvat sin gosse att, om tiden tillät, åtfölja honom längs Engelska kajen till Vinterpalatset för att om möjligt uppfånga en skymt af Kejsaren.

Efter det grönsakerna lyckligt och väl blifvit försålda och alla uppköp verkställda, gick Vera med sin son ned mot Nevan.

Vårdagen var varm och klar, promenerande och åkande upptogo gator och torg. Alexander kände sig intresserad af den lifliga trafik, som tedde sig för hans blickar.

Der är Vinterpalatset, der bor Kejsaren, vår dyre, ädle Tsar, sade Vera. Låtom oss nu gå vidare; denna tid på dagen brukar Hans Majestät taga sig en promenad, och är lyckan oss bevågen, få vi snart se honom.

Mamma, utropade Alexander och pekade mot Vinterpalatset, se hvilken präktig hund som i sakta mak närmar sig hitåt.

Vera fattade gossens arm och svarade hviskande: Det är Kejsarens hund, snart få vi se honom sjelf.

De påskyndade sina steg och kort derpå sågo de Alexander II med lätta, elastiska steg promenera på den breda trottoaren utanför Vinterpalatset.

Vera, ehuru redan fyratio år gammal, kände hjertat slå hastigare, då den så högt älskade monarken stod framför henne.

Hon blickade upp till den reslige mannen; ur hans milda ögon lyste samma stråle, som i ungdomen så intagit henne.

Vera försjönk i tankar; men plötsligt såg hon
Den lifegna.

en person med skyndsamma steg närma sig Majestä-
tet, taga en revolver ur fickan och rikta den emot
Kejsaren. Gripnen af fasa sprang Vera fram, och utan
att veta, hvad hon gjorde, slog hon till den arm som
höjde sig mot hennes älskade Tsar.

Skottet brann af i luften, Alexander II var räddad!

Folket strömmade till, grep bofven och ropade:
Tsaren är räddad, Tsaren är räddad! Lofvad vare Gud!

Hans Majestät Alexander II hade stannat. — Han
blottade sitt hufvud och framsuckade, görande kors-
tecknet, en tyst tacksägelse. — Hans timme var ännu
ej slagen.

Medan folket rasade mot den gripna bofven och
längtade att få se den person, som räddat Kejsaren,
smög sig Vera åtföljd af sin son obemärkt genom de
samlade skarorna; och då någon i hopen slutligen be-
rättade, att det varit en qvinna som slagit vapnet ur
mördarens hand, stod Vera icke mera att finna.

Vera begaf sig efter hemkomsten med alla de
sina till kyrkan, der tacksägelsemessa hölls för Kejsa-
rens underbara räddning.

Hon knäböjde vid altaret, tände på det gamla,
kära stället ett strålande ljus för sin Tsars helgonbild
och tackade ur djupet af sitt hjerta Gud, som utsett
henne till ett medel att afvända den hotande faran
från folkets ädle befriare, hennes beundrade Tsar som
borttagit lifegenskapens tryckande bojor och som varmt
älskade alla sina talrika undersåtar, hög som låg.

~~310. VIII. 76.~~

So. banni H. 3.

Ahmgen

KANSALLISKIRJASTO-KANSALLISKOKOELMA

120 102 1540

